

РІК XX ДЖЕРЗИ СІТІ, Н ДЖ. ЧЕТВЕР, 19-ГО ГРУДНЯ 1912. ЧИСЛО 51.

VOL. XX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, DECEMBER 19, 1912. No 51.

ПРОТОКОЛ

з XII. Головної Конвенції Руського Народного Союзу в Америці, котра відбула ся на днях 9—14 вересня 1912 р. в Wilkes Barre, Pa.

(Дальше).

Цвітень 1912.

За розм., фонди, орган і адмін. істр. плачено 17.031.71
За вступ, грамоти, відзн. і ин. 453.59

Разом 17.485.30

Май 1912.

За розм., фонди, орган і адмін. істр. плачено 20.123.80
За вступ, грамоти, відзн. і ин. 435.49

Разом 20.559.29

Червень 1912.

За розм., фонди, орган і адмін. істр. плачено 13.822.31
За вступ, грамоти, відзн. і ин. 578.24

Разом 14.400.55

Липень 1912.

За розм., фонди, орган і адмін. істр. плачено 13.420.65
За вступ, грамоти, відзн. і ин. 882.15

Разом 14.302.80

Крім сего прийшло проценту з банків за 2 літа 4.467.23
„Свобода” за адвертайз. з календаря за р. 1912 430.49
Звернено чеків назад до каси Р. Н. С. на суму 1.100.00

Весь прихід за 2 літа був 371.103.38

Розхід за час 2-ох літ.

Серпень 1910.

Посмертних по членах випл. 7.525.00
Запомог по женах членів або мужів членкинь 3.200.00
Запомог за каліцтва і невил. слабости 800.00
Сирітських частий 1.833.32
Органови „Свобода” 1.464.20
Платня Гол. Уряду і адмін. 371.60
XI. Головна Конвенція і її видатки 12.003.61
Засіданє Головних Урядників перед і по Конвенції 611.72
Нагорода Організаторів 55.15
Бонди Голови. Урядників ... 104.00

Разом 27.968.60

Вересень 1910.

Посмертних по членах випл. 4.908.60
Запомог по женах членів або мужів членкинь 1.200.00
Запомог за каліцтва і невил. слабости 935.00
Сирітських частий 1.450.34
Органови „Свобода” 1.420.40
Платня Гол. Уряду і адмін. 354.13
Засіданє Голов. Уряду 212.29
Нагорода Організаторів 64.08

Разом 10.544.84

Жовтень 1910.

Посмертних по членах випл. 4.320.00
Запомог по женах членів або мужів членкинь 1.000.00
Запомог за каліцтва і невил. слабости 500.00
Сирітських частий 500.00
Орган Р. Н. С. „Свобода” .. 1.306.10
Платня Гол. Уряду і адмін. 399.23
Засіданє Головн. Уряду 184.45
Адвокат за справи Обюзові .. 25.00

Разом 8.234.78

Листопад 1910.

Посмертних по членах випл. 7.500.00
Запомог по женах членів або мужів членкинь 1.200.00
Запомог за каліцтва і невил. слабости 2.250.00
Сирітських частий 750.00
Орган Р. Н. С. „Свобода” .. 1.323.60
Платня Гол. Уряду і адмін. 425.53
На фонд ім. Мир. Січинського 1.000.00
На „Рідну Школу” 500.00
Славянський Емігр. Дім 500.00
Завдаток на дім Р. Н. С. ... 100.00
Нагорода Організаторів за жовтень і листопад 257.93

Разом 15.807.06

Грудень 1910.

Посмертних по членах випл. 8.150.00
Запомог по женах членів або мужів членкинь 2.400.00
Запомог за каліцтва і невил. слабости 500.00
Сирітських частий 1.600.00
Орган Р. Н. С. „Свобода” .. 1.346.50
Платня Гол. Уряду і адмін. 383.79
Подорож і дієти Головн. Урядників в справі Р. Н. С. 186.80
Відзнаки для Р. Н. Союзу .. 800.00
Адвокат за справи Р. Н. С. 322.50
Решта за дім Р. Н. Союзу .. 13.400.00

Разом 29.089.59

Січень 1911.

Посмертних по членах випл. 13.250.00
Запомог по женах членів або мужів членкинь 3.800.00
Запомог за каліцтва і невил. слабости 525.00
Сирітських частий 1.620.10
Орган Р. Н. С. „Свобода” .. 1.336.90
Платня Гол. Уряду і адмін. 422.33
Засіданє Контр. Комісії ... 270.11
„Свобода” за роботи і друки 261.00
Нагорода Організаторів 103.72

Разом 21.589.16

Лютий 1911.

Посмертних по членах випл. 3.150.00
Запомог по женах членів або мужів членкинь 2.400.00
Запомог за каліцтва і невил. слабости 700.00
Сирітських частий 3.955.50
Орган Р. Н. С. „Свобода” .. 1.334.30
Платня Гол. Уряду і адмін. 386.69
Асекурація дому Р. Н. С. на 3 літа 195.10
За Календар руський і словенський на рік 1911 ... 2.694.45
Нагорода Організаторів 179.13

Разом 14.995.17

Марець 1911.

Посмертних по членах випл. 5.509.20
Запомог по женах членів або мужів членкинь 2.000.00
Запомог за каліцтва і невил. слабости 1.500.00
Сирітських частий 756.66
Орган Р. Н. С. „Свобода” ... 1.326.90
Платня Гол. Уряду і адмін. 413.73
Нагорода Організаторів 75.13

Разом 11.581.62

Цвітень 1911.

Посмертних по членах випл. 5.216.00
Запомог по женах членів або мужів членкинь 400.00
Запомог за каліцтва і невил. слабости 850.00
Сирітських частий 450.00
Орган Р. Н. С. „Свобода” ... 1.325.50
Платня Гол. Уряду і адмін. 346.55
Реперація дому Р. Н. С. ... 1.576.32
Засіданє Екзекут. Комітету .. 97.97

Разом 10.262.34

Май 1911.

Посмертних по членах випл. 9.180.80
Запомог по женах членів або мужів членкинь 2.000.00
Запомог за каліцтва і невил. слабости 200.00
Сирітських частий 2.945.00
Орган Р. Н. С. „Свобода” ... 1.328.00
Засіданє Контр. Комісії 211.66
Завдаток на статуті Р. Н. С. 500.00
Платня Гол. Уряду і адмін. 460.67
Нагорода Організаторів 71.73
Адвокат за справи Р. Н. С. ... 50.00

Разом 16.947.86

Червень 1911.

Посмертних по членах випл. 5.550.00
Запомог по женах членів або мужів членкинь 2.400.00
Запомог за каліцтва і невил. слабости 400.00
Орган Р. Н. С. „Свобода” ... 1.329.00
Платня Гол. Уряду і адмін. 360.61
Нагорода Організаторів 188.33
„Свобода” решта за статут Р. Н. Союзу 707.43
„Свобода” за друки для Р. Н. Союзу 218.50
Ренерація тап-фльору в домі Р. Н. С. на помешканя .. 146.74

Разом 11.300.61

Липень 1911.

Посмертних по членах випл. 3.100.00
Запомог по женах членів або мужів членкинь 2.000.00
Запомог за каліцтва і невил. слабости 800.00
Орган Р. Н. С. „Свобода” ... 1.341.40
Платня Гол. Уряду і адмін. 478.19
Засіданє Контр. Комісії 217.81
Нагорода Організаторів 120.10

Разом 8.057.50

Серпень 1911.

Посмертних по членах випл. 7.560.30
Запомог по женах членів або мужів членкинь 2.400.00

Запомог за каліцтва і невил.

слабости 1.450.00
Сирітських частий 600.00
Орган Р. Н. С. „Свобода” ... 1.340.20
Платня Гол. Уряду і адмін. 425.30
Річне засіданє 1.087.57
Бонди Голови. Урядників .. 94.00
Нагорода Організаторів 96.15

Разом 15.053.52

Вересень 1911.

Посмертних по членах випл. 4.826.00
Запомог по женах членів або мужів членкинь 2.600.00
Запомог за каліцтва і невил. слабости 600.00
Орган Р. Н. С. „Свобода” ... 1.358.80
Платня Гол. Уряду і адмін. 354.73
За відзнаки Р. Н. С. 800.00
„Свобода” за роботи 336.70
Завдаток „Свободі” на Календар на рік 1912 600.00
Нагорода Організаторів 156.12
Решта за бонди Гол. Уряду 10.00

Разом 11.642.35

Жовтень і листопад 1911.

Посмертних по членах випл. 6.092.50
Запомог по женах членів або мужів членкинь 1.600.00
Запомог за каліцтва і невил. слабости 450.00
Сирітських частий 2.040.62
Орган Р. Н. С. „Свобода” ... 1.360.60
Платня Гол. Уряду і адмін. 358.26
Засіданє Головн. Уряду 315.95
Нагорода Організаторів 71.38

Разом 12.289.31

Грудень 1911.

Посмертних по членах випл. 8.939.00
Запомог по женах членів або мужів членкинь 2.400.00
Запомог за каліцтва і невил. слабости 1.050.00
Сирітських частий 1.775.49
Орган Р. Н. С. „Свобода” ... 1.388.80
Платня Гол. Уряду і адмін. 362.87
„Свобода” за руський Календар на 1912 рік 2.265.39
Нагорода Організаторів 162.34

Разом 18.343.89

(Дальше буде).

D295

ПОВІДОМЛЕННЯ
ДЛЯ МІСЦЕВИХ УРЯДНИКІВ ВІДДІЛІВ
Р. Н. СОЮЗА.

Згідно з статутами Р. Н. Союзу § 147 (новий статут) отсним пригадує ся в послідие пп. Урядникам місцевих відділів, що нанолі нотрий відділ не пришло розмету за кожний місяць найдальше до послідного дня в місяці се є до 30-го в такім разі кожний такий відділ буде суспендований та утратить всі права і привілеї до Р. Н. Союзу згідно з § 148. стат. Р. Н. Союзу (новий статут).

Голови. Уряд Р. Н. С.

РОЗМЕТ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ
ГРУДЕНЬ 1912.

Член на ціле посмертне платить \$1.25, а на половину посмертного \$0.73.

Дописи.

3 Wheeling, W. Va.

Минає вже довгий час, відколи була в „Свободі” допис з Вілінґ, з котрої не один з пов. читачів довідав ся, яку тяжку долю переносять тутешні Русини, не з браку праці, бо тої єсть тут доволі, але з браку чоловіка, котрий умів би наріз зорганізувати та піддати йому духа до єдності, до просвіти і до розвою.

Як то красно почитати у нашій часописи дописи з других плеїзів: як наші Русини на американській землі уряджують представлення, концерти, балі і т. и., а потому дякують публічно своєму світському чи духовному провідникови за його працю і труди.

Русини з Вілінґ такої подяки напечатати не можуть, бо не мають кому!... Єсть тут вправді руський священик, але він має чуже ім'я і обходить ся з нашим народом як чужинець. Наша громада не має з сего священика користи, а тільки шкоду і то велику шкоду! Коли сей священик до нас прийшов, ми ним дуже тішили ся, бо його ближе не знали... А тепер? — Тепер ми просимо Бога, щоби собі забрав від нас того свого слугу, який не служить ані йому, ані нам, але сам собі...

Зачала ся у нас організувати парохія — священик її розбив. Тепер він працює повною своєю силою над тим, щоби розбити одинокі наше руське товариство. Коли наріз пізнав, що замість приятеля має у своїм душпастирі явного ворога, відвернувся від нього з відразою і починає брати ся до просвітної роботи сам на свою власну руку. Побачив наш пан-отець, що люди дають собі раду без него, — утік від них на недоступні гори і там собі мешкає... До громади сходять тільки тоді, коли заче де яке весілля або хрестини. На тих весіллях і хрестинах він юдить одних людей на других і через те робить між нами страшну баламуту. Деякі люди послухали злобної намови священика і не тільки що стали ворогами всякого поступу, але й виступили з нашого товариства. Не зроблять вони вправді жадної шкоди нашому Братству, ані Р. Н. Союзови, ані другим розумним людям, але зроблять шкоду самим собі, а особливо своїм жінкам і дітям.

Понизше розказана подія нехай буде відстрашаючим прикладом тим жінкам, яких мужі не належать до ніякої заповогої організації.

Один Поляк, І. Пшешло, належав до одного лише польського товариства. По довгий недуг він помер і осиротив жінку та четверо дрібних дітей. По смерті мужа-вітця товариство справило небажковий красний похорон. Занесли його „з парадом” на місце вічного спочинку, звідтам вернули домі, а по короткім часі забули за свого товариша... Та не забула за помершого оставша по ній бідна вдова і дрібні сироти, котрі лишили ся без ніяких средств до життя і суть тепер виставлені на чужу ласку і неласку. Відна вдовиця ходить від дому до дому таї просить о лепту, щоби могла дістатись до старого краю, де могла би знайти скорше, ніж тут в Америці, поміч для себе і своїх дітей.

З повисшого видимо, що кождий з нас єсть виставлений на подібну нужду, бо смерть не перебирає і не питає, до якої народности хто належить. Тож старайте ся, Братя Русини, забезпечити свою рідню від описаної повисше події, і приступайте всі до Руськ. Народ. Союзу, котрий єсть найбільшою і найліпшою руською організацією на американській землі. Особливо Русини з Вілінґ і околиці повинні вступити до нашого товариства в Вілінґ, а відтак і до Р. Н. С. Не слухайте, Братя, негідних слів священика-кирничника, бо він сам на

тім найгірше вийде! Най не буде у нашій громаді ані одного Русина, котрий не належав би до нашого Братства і до Р. Н. С. Наші мітинґи відбувають ся в польській сокольні (44 Вуд Стр.), а хто хоче довідати ся про наше Братство і про Р. Н. Союз дещо більше, най прийде в другу неділю по першій на висше подану адресу, то розмовимо ся обширніше.

Ваш знайомий.

3 New York, N. Y.

Дня 26-го падолиста с. р. відбув ся в просторій „Arlington Hall” при 8-ій улиці великий концерт, устроєний в пам'ять М. Лисенка через „Товариство музичне ім. М. Лисенка” в Нью Йорку і при співучасті „Українського хору” з Нью Йорку. Мимо того що як товариство музичне ім. М. Лисенка, так також і український хор, суть єще дуже молоденькі, бо товариство музичне завазалося доперва перед якими 2. місяцями, а хор перед роком, — то концерт той випав під кождим зглядом так величаво і імпозантно, що не лишень на присутніх Русинах, але також і на гостях інших народностей, як Англіках, Поляках, Словаках, Росіянах і інших, котрі в значнім числі явились були на тім концерті, зробив надзвичайно додатне вражіння і впрост здивоване, що тутешні Русини, про котрих стосунково так мало до тепер в Нью Йорку було чути, були в силі і в можності спромочи ся на так гарний концерт.

Але бо ціла надзвичайно різнородна програма виконана була до найменших подробиць так гладко і складно, що могла всіх вивадити в правдивий подив і захват.

Вже вступне слово, виголошене через о. Підгорецького в як найкрасній формі, зелектризувало присутніх і приготувало відповідно до того, що концерт той, то не звичайна ньюйорська забавка, але поважна маніфестація, в котрій тутешні Русини виступають пораз перший на ширшу арену, щоби почитати торжественно пам'ять свіжо помершого свого найбільшого мистця, Миколу Лисенка.

В дальшій часті програми оркестра тов. музичного ім. Лисенка відіграла 1) Washington Gray March, 2) C. La-vallee-ro: The Bridal Rose, Overture і 3) I. Ivanovici-ro: La Belle Roumaine, Valtzes — так гарно і з таким зяттям артистичним, що здавалось, що то грає не молода, свіжо що доперва заложена оркестра, але якась перворядна рутинувана оркестра європейська.

Так само гарно і надзвичайно рівно відспівував „Український хор” під управою п. М. Климка і в супроводі цілої оркестри 1) Коніського-Лисенка „Молитву”, 2) Шевченка-Вербицького „Завіщане” і при кінці „Ще не вмерла України”. Присутні гості інших народностей не тайли цілковито свого одушевлення і голосно виражались, що такого хору єще в Нью Йорку не приходилось їм чути. Нехай отже то загальне признане буде захоотою для нашого молодого хору до дальшої праці на нашій нині і нехай буде нагородою для діригента п. М. Климка і голови п. Й. Мулярчука за їх дотенерішню працю і труди.

Надзвичайно уважно вислухано також відчиту п. Книгиницького „про Лисенка”, котрий в коротких словах, але з великою вервою і переняттям змалював ясний образ діяльності і великого значіння М. Лисенка для нашого народу.

Надзвичайно миле вражіння викликали у всіх присутніх сольо фортепианове панині Анни Сміт і сольо-спів панині Марії Сміт, з котрих одна приїхала спеціально на той концерт з Маганой Сіті, Па., а друга з Бостону, де учасла до консерваторії музичної, щоб взяти участь в тім концерті і в правдивий подив впровадили цілу публіку своєю справді артистичною грою і співом. Честь їм і слава за то, що хотий уроджені вже тут в Америці і опливаючі у всі достатки, не цурають ся своєї народности і почувують себе Русинками. Для того то при правдивій бурі оплесків цілої публіки вручив їм прегарні

китиці цвітів голова тов. музичного п. Сербенський від комітету а крім того наш бізнесмен п. Г. Чернецький від себе.

Три сольо музичні, а то сольо скрипкове п. Генрика Мікульського, котрий відіграв Louis Friedsell-oro: — „Москва — Russian Melody” і Венявського „Куявика”, — сольо на тромбоні п. П. Сагана, котрий відіграв F. H. Losey-a „Corinthian Polka” і сольо на кларнеті п. Г. Вітковського, котрий відіграв E. S. Thornton-a „Somnabula” і J. M. Missud-a „The Rose” — випали дуже удачно, а вже для гри молоденького консерваториста, п. Мікульського годі знайти відповідних слів признання. Для того то також буря оплесків товаришила словам о. Підгорецького, котрий дякуючи при кінці концерту п. Мікульському за співучасть в концерті, заапельював до наших красавиць, щоби полишили єще якийсь час п. Мікульського в снокою і дали йому спокійно покінчити музичні студії, тогди бо станесь вже правдивим віртуозом.

Деклямації п. П. Барабаша „Б. Ленкого: — М. Лисенкови на спомин” і панині Кароліни Шевчинської — „Шевченка: Думи мої” випали також добре і достроїлись до цілості концерту знаменно.

Одним словом, такого концерту єще до тепер не малисьмо, але дасть Віг будем мали чим раз частіше.

Мимо того, що концерт той відбув ся ві вгрок, отже на буднім дни і перед буднім та робучим днем, публіка заповнила битком дуже простору „Арлінгтон” галло. Межи гістьми бачилисьмо о. Лисяка з женою з Йонкерс, Н. Й., о. Сидоряка з Пасайк, Н. Дж., о. Середу і о. Петровського, дальше тутешнього адвоката і великого приятеля нашого народу п. Шіпмана з женою, тутешнього руського лікаря, д-ра І. Сміта, адвоката з ФілядельФії, Па., п. Сміта, банкера з Брукліна, Н. Й., п. Ковача і п. Неубавера, п. М. Угорчака з Джерзі Сіті, Н. Дж. і много, много інших не лишень місцевих, але і з подальних сторін як з Рочестер, Н. Й., Перт Амбой, Н. Дж., Джерзі Сіті, Н. Дж., Ньюарк, Н. Дж. і т. д.

Кілька з найстарших польських товариств музичних і співачських в Нью Йорку і Брукліні висказало своє признане і желання по причині так красної удачі того першого публічного виступу нашого українського хору і тов. музичного, а множество осіб вже заздалегідь допитусь ся, коли товариства ті виступлять з другим концертом.

Можемо отже вже тепер поділитись з ними відомостю, котру дізнавем ся від п. Климка, що десь в лютім 1913 р., товариства ті наміряють устроїти в роковини смерті Т. Шевченка єще величавіший концерт.

Чекаймо отже терпеливо.

Правник.

3 Wilkes Barre, Pa.

В 47-ім ч. „Свободи” поміщена була допись якогось-там „парафіянина” з Вілкесбері, Па., у якій знаходиться дещо „переборічене”... Я уважаю собі за обовязок сю допись трошки справити. І так:

Правдою є, що вікна, котрими прикрашений наш храм, справлено сего року, за „держави” теперішнього нашого пароха о. М. Кузіва, котрий також заплатив за одно вікно \$50, за що належить ся йому щира подяка. Однак не менша подяка належить ся чотиром нашим Братствам та поодиниким парафіянам, котрі також зложили на вікна по \$50 і більше а іменно: Братство сьв. О. Николая ч. 99., Братство сьв. Івана Хрест., від 223., Брат. сьв. Василія Вел., від 278 Р. Н. Союзу, Тов. Марка Каганця, від 35. (нового) Р. Н. Союзу, чесні пп. Іван Завойський з женою, Іван Бойко з женою, п. Левкут з женою, ч. парафіяни з калуського повіту і багато других, котрі також великими жертвами причинили ся до справлення вікон.

О руський цвинтар постарали ся ми єще в місяцю лютім 1910 року. (Був у нас під той час парохом о. Ілія Ку-

зів). Цвинтар куплено за \$1.600.00 і одну часть тої суми т. є \$800.00 заплачено сєйчас при кунії, а другу часть о шість місяців пізійше т. є з початком вересня 1910., а о. М. Кузів обняв нашу парохію доперва з днем 11. лютого 1911 р.

Дальше згадав також ч. „парафіянин” за посвяченє церкви та за представлене, котре відбуло ся оєс дня 3. падолиста, а вікни написав нас так: „Таких представлень як найбільше, а наші люди неодного навчать ся”. Коли я читав ті слова, то не вірив, що се писав наш парафіянин, а єсли парафіянин, то певно один з тих, котрий не був на річнім мітинґу дня 31. грудня 1911., бо інакше був би бояв ся вставити ті слова у свою допись...

Коли попередний наш дякоучитель, п. Михайло Білянський, разом з о. М. Кузівим, п. Іваном Завойським і другими кураторами церковними постарали ся о куртину, куліси, декорації і театральні костюми, за котрі заплачено висше \$120.00 не з каси церковної, але грішми, котрі випнули з розпродажі тікетів на представлення, які свого часу уряджувало ся, тогди то кілька наших (вибачте за слово) „крикунів” наробило на річнім мітинґу такого „рейваху”, що було чути аж на десяту улицю. Не могло їм помістити ся в голові, як міг дяк зі священиком допустити ся такого злочину, а властиво святотатства т. є зробити в галі під церквою „шов”. Но і знаєте як справа скінчила ся? Священиковим обокроїли з пенсії \$10.00, а дякоучителєви \$15.00, однак на другім мітинґу „пофіксовано” пейду дякоучителя, бо замість обокроїти \$15.00, обокроїли \$5.00. Але наш бувший дякоучитель не зважав на те, а працював дальше у нас і таки того самого вечера сєйчас по мітинґу дав представлене „Гостина сьв. Николая” і „Два воїни”. Правда, що кількох „побожних” парафіян на „шов” під церквою не прийшло, однак представлене випало дуже добре. Але, що часи, люди і „обстоятелства” змінюють ся, то так само стало ся і у нас.

Наш бувший дякоучитель пошукав собі лучшу парохію, а ми постарали ся о „другого дяка”. І де колись кидалось громами, за що обокроювало ся „пейди”, там нині сиплять ся „славословія” хотьби за „Ілка свата”...

Дальше, не забув також наш „парафіянин” поведичати ся нашим славним хором, та його управителем, однак на жаль не спіснув ані словом, чия в тім заслуга, що той хор є, і хто був його заложителем. Видко, що ч. „парафіянин” також в тій справі мало що знає. Тож єсли так, то най буде ласкав вистарати ся 9. або 10. ч. „Душпастиря” з 1911. р. а там знайде цілу його історію. Єсли-б було трудно йому дістати згадані числа „Душпастиря”, то най попросить першого ліпшого нашого співача, а той покаже йому фотографію хору, на котрій зобачить в середині межі співачами о. Ілію Кузіва, тодішнього пароха і Михайла Білянського, заложителя і управителя хору, котрий не мало напрацював ся і мало що головою не наложив, заки вивчив (по більшій часті співачків неписьмених) той хор, котрим чесний „парафіянин” так величає ся.

Також парафіянин і член двох Братств.

3 А Я В А.

В числі 49. „Свободи” поміщена була допись, а властиво рецензія з представлення, котре відбуло ся в Гейзелтон, Па. дня 17. падолиста 6. р. Позаяк декотрі з пп. аматорів, перечитавши згадану допись, непомірно образили ся, а також підозрівають о авторство сеї дописи цілком невинних людей, тому то я отсим заявляю, що ані о. Володимир Лоточич, ані п. Михайло Кашуба, місцевий дякоучитель, сеї дописи не писали, ані не просили мене о її написанє, ані не мають з нею нічого спільного. Допись написав я, а подав деякі добрі ради не на те (як я вже в дописи застеріг ся), щоби образити кружок аматорський або відобрати „вонір” декому з пп. аматорів, але на те, щоби молодим та недосвідним аматорам поручити дещо такого, чого вони повинні на будуче придержувати ся як для свого так і для загального добра. — З поважанєм, Михайло Білянський.

КАЛЕНДАР.

ГРУДЕНЬ.

№ ст.	Дат	Руські свята
19	Четвер	Николая Чуд.
20	Пятн.	Амвросія еп.
21	Субота	Патапія, Пр. 3.
22	Неділя	30. Зачатіє Пр. Б
23	Понед.	Міна, Ерм.
24	Вівтор.	Давида стов.
25	Середа	Спірадіона еп.

НОВИНКИ.

Жертва Українців в Едмонтон на народні ціли. Дня 8. грудня 1912 р. відбуло ся просвітно-шкільне віче в Едмонтоні, Альберта, Кан., в салі української Бурси. По рефераті п. Демидчука пішла збірка на „Рідну Школу” в Галичині. Присутні на сали — в числі около 300 — прямо перелічувувались у висоті складок. Низше 1 долара не дав ніхто, а коли п. Роман Кремар та п. Павло Рудик дали по 200 доларів, то п. Григорій Крайківський зложив 1000 (тисяч) доларів на „Рідну Школу” а 1000 доларів декларував на стипендію для підготовки учительських сил для будучої української промислової школи. Сею стипендією заряджувати-ме тов-о „Просвіта” у Львові. У відповідь на се декларував п. Рудик стипендію для учеників торговельної школи тов. „Просвіта” у Львові, в квоті 10.000 корон (2000 доларів) платну піврічними ратами по 500 корон протягом 10 літ. Обі стипендії забезпечено вексьями. На „Рідну Школу” заряджено також по зазвіі о. Гури колекту в гр.-кат. церкві і зібрано около \$200, а на вічу в Бурсі \$2.120, разом отже зложено в Едмонтон на „Рідну Школу” \$2.320, а взагалі на народні ціли в Галичині \$5.320! Сей успіх належить завдячувати енергічному Комітетові під проводом п. М. Белегая як голови, п. Кремара як секретаря і п. Рудика як касієра. Славно Едмонтонці!

Справлене друнарьської ошибки. У попереднім (50) числі „Свободи” в статі „Муйко-Бачіківці” пропущено через недогляд цілу одну стрічку, через що зміст дотичного речення вийшов зовсім неясний. Сей стрічка мала бути приміщення у першій шпальті на стороні 7., поміж рядками 25 і 26 з долини. По справленню сеї немілої ошибки дотичне речення буде звучати так: „А має той божий пустельник чародійну силу і вже не одно лихо відвернув від людей. На тій горі, де живе старець-пустельник, у саді росте чародійне дерево” і т. д. до кінця. Нашим читачам перепрашуємо за сею мимовільну похибку і просимо дотичне місце відповідно собі поправити.

Українці в Боснії. Перепись з 1910 р. виказує, що перед двома роками мешкало в Боснії 7.431 Українців. Всіх мешканців числила Боснія 1 мільон 898 тисяч.

Процес проти цісаря Франца Йосифа. Спадкоємці барона Берняковича внесли позов проти цісаря Франца Йосифа. Предметом процесу є 21 більших сіл в Боснії і Герцеговині, які цісар Леопольд подарував предкам Берняковича в 1664 р., на випадок, як би колись Боснія дістала ся під Австрію. Се словило ся в 1908 р. через анексію, отже претенсії Берняковича оправдані. Державний скарб відмовляє даровизні правної важности. Процес заповідає ся дуже цікаво.

Заназ оголошування військових заряджень. Урядова угорська газета оголошує: Кор. угор. міністерство звертає увагу, що розпоряджене з дня 21. марта 1909 р. в справі закаузу оголошування військових заряджень в газетах обовязує також нині. Деякі дзєвники оголошують деякі військові зарядження і крім неправданого непокоєня населєня дають також вказівки що-до розміщення оружної сили. Угорське міністерство заборонює проте оголошувати вісті про стан, рухи і чинности оружної сили, про стан кріпостий і укріпленє місць, як також про місця переходування, якости, скількості і перевозу средств поживи. Подаванє в газетах тих вістий буде каранє вязницею до 6 літ і грошевою карою до 8.000 корон. Подібний закауз видано також в Галичині, длятого тамошні газе-

ти не пишуть о рухах австрійських військ.

Давно їм се належало ся. В Іванку Пустім арештовано під замітом шпігунства в хосен Росії відомого кацапського діяча і вічевого громада Теодора Марушака. Кружить також чутка, що за те саме арештовано в Коломиї місцевого посла д-ра Волод. Дудикевича, голову москвофільської партії.

Третий наслідник австрійського престолу. На замку в Вартгольці коло Відня відбули ся хрестини сина архикн. Кароля Франц Йосифа та архикн. Зити. Хрестив кард. др. Нагль а хрестними родичами були: цісар репрезентований архикн. Франц-Фердинандом і кн. Марія Антонія Парма. Син архикнязя одержав на хресті імена Франц, Йосиф, Отто, Роберт, Марія, Антін, Кароль, Макс, Генрих, Сикст, Ксавер, Фелікс, Рене, Людвик, Кастан, Пій, Ігнатій. Однак архикнязь буде називати ся лиш трома першими іменами.

Посол ватажком вломників. Петербурська поліція арештувала бувшого посла до другої Думи, Кузнецова. Виявило ся, що він був головою ватаги злодіїв і вломників, що допускали ся великих крадіжій і рабунків, як пр. недавно в палаті графа Страганова, де вкрали готівку і дорожочинности на суму 80 тисяч корон. Ватага ся крада, де тільки вдало ся, рабувала приватні каси а навіть каси хорих. Кузнецов був у другій думі послом з тверської губернії. З ним арештовано часть ватаги. Гарних послів вибирають кацапи в матушці Росії.

Брат, що вбив три сестри. Перед вісім роками найшли у селі Вотенвальд на Моравії трох замордованих сестер. Арештовано тогди багато осіб, яких підозрівало ся о убійство, але їм не можна було нічого доказати і випущено їх на волю. Аж по вісім роках вдало ся жандармерії вишукати, що убійником сестер є їх власний брат, який їх насамперед збездечив, а опісля убив. Убийник називає ся Крішка, його арештовано в Стирії.

Рубель іде. При вояках в Коломиї найдено дня 25. м. м. картки і гроші розділені межі них москвофільськими агітаторами. Арештовано також одного москвофільського агітатора, одягненого в мундур краєвої оборони, котрий агітував межі вояками. Свого назвиска він не хотів подати. Не найдено при нім ніяких документів, які могли би його зрадити.

Бран збіна на Угорщині. Угорські торговельники збіжа, користаючи з війни і задержання довозу збіжа з Сербії, продали все збіже по високій ціні за границю і так спричинили брак збіжа на Угорщині, наслідком чого Угорщина вже сего року мусить спроваджувати много збіжа. В тій цілі вислали вже угорські великі збіжеві підприємства своїх представників до Росії, а головно до полуднево-західного краю, щоби вони заключили там збіжеві умови. Розходить ся, щоби у відповіднім случаю закупити величезне число збіжа, що найменше кілька мільонів пудів. Угорські купці, продавши своє збіже по доволі високій ціні, хотять вихиснувати відповідно низькі ціни збіжа в Росії і кинути на угорський ринок російське збіже.

Смерть від зубів. В Петербурзі згинув дня 20. м. м. трагічною смертю звисний там дипломат князь Вяземський секретар російського посольства в Лондоні, що перебував в Петербурзі у службових справах, де замешкав у готелі „Европа”. Він підчас сніданя розломив собі штучні зуби і проковтнув їх. Один зуб попав у гортанку а відси до легких. Помимо безпроволочної лікарської помічі помер Вяземський по 24 годинних тяжких муках, які зменшено дещо морфіною.

Рани в нинішних війнах. Війну в нинішнім часі веде ся не так, як вели її перед кількадесяти літами. Тепер не ходить о се, щоби неприятеля вимордувати, тільки зробити його нездібним до дальшої боротьби. Відповідно до сего старають ся й уліпшити оруже. Числа показують нам найліпше ріжницю між новочасною війною, а др. німецькою війною з 1870 р. В російсько-японській війні на 5 до 6 ранених припадав один убитий, так само було і в війні з 1870. Але зовсім инакше виглядає число тих, які померли в наслідок ран. В деяких полках у російсько-японській війні з

1000 ранених умирало 3. В інших, що потерпіли більші шкоди, смертельність виносила 1 до 5 на сто. За те в війні німецькій з 1870 гинуло 11 людей на 100 ранених. Ще корисніше представляє ся справа з легко раненими. В битві під Мукденом було 36.133 ранених по російській стороні, а по трох місяцях вернуло 16.480, отже майже половина, під оруже, а в німецько-французькій війні ледви 17 на сто були здібні до дальшої боротьби.

Стріляне до літанів. Літак, як нашим читачам звісно, се прилад до літання, відмінний від балюна. Балюн летить при помочи газу, а літак уносить ся у воздусі при помочи розгонової корби або мотору. У війні показав ся літак дуже хосенним, особливо до вивіджування неприятельського становища. Показало ся, що кулею трафити літак дуже трудно. Випробували се добре у Франції. В місті Шальон пушено у воздусх паперові літаки або так звані орли, довгі на сім а широкі на шість метрів. Сто людей віддавало з віддалі 800—900 метрів перестрілюючи по десять вистрілів. І показало ся на літаку, що лише дванадцять куль трафило, а се на загальне число вистрілів творило 1.3 процент. Пробу повторено але вже до літака, зробленого з паперу на подобу скрині, і число влучних вистрілів упало до пів процент. При стрільню з машинового оружа не осягнуто ліпших вислідів. З тих досвідів видко, як трудно трафити кулею літак, особливо як він уносить ся високо.

Недуга підчас війни. Недуга є найстрашнішим ворогом військ, ще страшнішим чим ворожі кулі і багнети. Кожда війна дає доказ на се, що вороже оруже є менше шкідливим підчас війни, чим недуга. Військова санітарна служба має трудні задачі охоронити армію від здійснювання, піддержати її здоровле, від якого зависить її сила. Сей задача є дуже трудна і тому дуже рідко удає ся її розв'язати. Найнебезпечнішими на війні недугами є тиф, дизентерія і холера, які легко впадають на організм, знищують воєнними трудами; ті пошести легко і дуже скоро розширяють ся. О скільки дизентерія і тиф є постійними товаришами воєн, о стільки холера виступала в останніх часах дуже рідко, але коли вже де загостила, викликала необчислимий шкоди. Найбільше ширила ся вона в балканських війнах. І так російська армія втратила в 1828 році в Болгарії і Румелії дві третини свого війська. Підчас кримської війни впало на чуму 11.000 Французів, в тім з самої лише дивізії Єспінассе в Добруджі 5.000 осіб, або 60 проц. Пруси страждали в 1866 р. в Чехах за час ледви двох тижнів 6.400 осіб. В р. 1877 і 78 мала російська армія балканська 92 тисяч недужих на тиф, а кавкаська около 40.000. На одного жовніра, що поїгав в борбі, припало 4, яких забрала пошесть. Таке саме відношенє було і у Японців в китайській війні в 1894 р. Вибух холери в теперішній війні має два жерела. Привезена з Малої Азії і Сирії, скоро розширила ся з причини недбальства санітарних турецьких улаждєнь. Недуга, яка ширить ся серед стовплених межі Чатальджею а Царгородом турецьких військ, не стрічаєт ся з ніякими перепонами. Але також і Царгород не є добре забезпечений

перед холерою. Без сумніву, що холера ділає також на конець війни.

Живо війни. Грозу війни представляють найякірші цифри воєнних жертв. Ось так за останніх п'ятдесять років лягло труном у війні кримській 750.000 осіб, в італійській 45.000, в данській 8.000, сецесійно-американській 800.000, прусько-австрійській 45.000, російсько-турецькій 250.000, мексиканській 40.000, кохінхінській 25.000, а в францусько-німецькій 215.000. Не вчислено тут жертв війни Абіссній, Індії, Афганістану, Мадагаскару, Куби, Трансвалю, Китаю, Дагомсі, Тунісу та воєн китайсько-японської і російсько-японської, бо цифр тих воєн нігде не подавано. Війни сі були незвичайно криваві, так що число 800.000 жертв погиблих не буде для них пересадженням. Значить ся за пів століття вимордувало ся у війнах поверх три мільони людей. Грошеві жертви на воєнні видатки обчислено за ціле минуле столітє. Найбільші війни коштували: наполеонські 16.500 мільонів франків, турецько-російська 500 міль. фр., альжирська 1.200 міль. фр., еспансько-португальська 1.250 міль. фр., канадійська 55 міль. фр., мексиканська 290 міль. фр., Кафрів 50 міль. фр., кримська 7.600 міль. фр., італійська 1.500 міль. фр., сецесійно-американська 25.000 міль. фр., абіссинська 215 міль. фр., парагвайська 1.200 міль. фр., німецько-французька 15.500 міль. фр., ашантська 27 міль. фр., в центральній Азії 1.125 міль. фр., російсько-турецька 6.000 міль. фр., авфганістанська 425 міль. фр., суданська 105 міль. фр., мадагаскарська 105 міль. фр., абесінська 576 міль. фр., кубійська 5.000 міль. фр., трансвальська 4.000 міль. фр., китайсько-японська 1.500 міль. фр.

То раз скло. У Франції найдено спосіб на те, щоб скло за ударенєм не розприскувало ся на кусні. Придумано іменно такий спосіб добирая звичайних скляних плит, аби вони, навіть сильно ударені, не розпадали ся. Дві скляні плити вкриваєт ся по одній стороні верстовою желатини а по середині між ними уміщуєт ся маленьку целолюїдову плитку, а відтак все спрамовуєт ся гідравлічною прасою. Матеріяли вживані до фабрикації є прозорі, отже такої шибі навіть не можна відрізнити від звичайної. Новий рід скла піддавано ріжним пробам, які виказали велику практичність винаходу. Бито таку шибку клевцем, довбано долотом або і кидано в неї каменем — все таки шибка не розпадала ся, тільки повставали на ній риси, що розбігали ся лучами від місця ударєня. Новий винахід буде мати велике приміненє та ухилить багато нещасть, які спричинює розбиванє скло в залізничних і трамваєвих вагонах або в самоходах і т. п.

— Тримайте завжди під рукою, щоб була готова на кождий случай, фляшину Д-ра Ріхтера Anchor Pain-Expeller на ревматизм, біль в крижах, подагру, інфлюенцу (грип), невральгію і всі нервові та мускулярні болі. 25 і 50 цнт.

Дім АГРОХОВСКИЙ СП Банковий

наслідник **Л. В. ШВЕНК** Власитель

D297

ОЩАДНІСТЬ се істаєа бо атста. Не скуїсть веде до маєтк, а разумне складає грошій в чеснім, поважнім банку, який дає гаранцію і виплачує процент від вложених грошій.

ВИСЛАЄМО ГРОШІ в порукою, що адресати одержать їх протягом 10 днів. Телеграфічною дорогою за 24 години. Визна грошій по найдешевшій курсі.

ШИФЕРТИ до і в Старого краю на всі найліпші і найповніші корабельні ліній по компанійних цінах.

КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІАЛЬНА видадожує всякі документи австрійські, російські і німецькі, які потверджує консули, так що єуть важні в краю.

Кавшия зложена в касі рязовій в сумі **100.000.00. Доларів**

У власнім гмаху: 292-294 Bedford Ave. per Grand Str Brooklyn, NY, і III-115 East 7th Street, New York N.Y

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY

Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

Single copy: 5 cts.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.
The only advertising medium. Rates
furnished on application.Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3,
1879.

„С В О Б О Д А“

часопис для руського народа в Америці і орган
„Р. Н. Союзу“, виходить що тижня в четвер і
коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до старого краю на 12 місяців \$2.50
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплачувати газету треба всегда з гори.

Адреса:

„SVOBODA“

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Число телефону 498.

Гроші треба посилати в режистрованим ли-
сті, або через експресовий або поштовий моні ор-
дер. Моні ордер, то є грошовий переказ, котрий
дістанете від почтара або агента на експресов-
нім офісі, пішіть на нашу адресу, бо без того
ми не годні грошей дістати.Дописи просить ся писати лишень на одній
стороні картки. Дописи, непригожі до друку, ви-
кидаються, наколи з гори не було зазначено, що
жадає ся їх звороту і не було залучено марок
на зворот.За всі оголошення (адвертайзменти), помі-
щені в „Свободі“, Редакція не відповідає.Огляд політичного положення
в Європі.Туркам ще видко мало тої крові і
кривд, яких стільки віків допускали ся
на християнах. Последного тижня, як
доносять телеграми, спустошили Турки
16 християнських сіл на півострові Гал-
ліполі, на кінці котрого лежать кріпос-
ти Дарданелі.Хтось попередивав телеграфічні дро-
ти. Турки, підозріваючи о се християн,
виляли на них своєю лютю. Турецькі ба-
шибожуки (горлорізи) напали на хри-
стіанські села і пустили їх з димом, а
над жителями знущали ся в звірський
спосіб. Турецьке правительство, хоч
про се довідало ся, не старало ся поло-
жити сему кінця. Грецький патріарх в
Царгороді заложив во виду сего силь-
ний протест.Деякі кореспонденти доносять, що
Болгари і Серби допускали ся серед вій-
ни також всіляких жорстокостей над
мусульманами. Але сему ніхто не по-
дивує ся, если зважимо, серед яких об-
ставин вони те робили. Коли Болгари і
Серби прийшли в опущені від Турка
околиці і zobачили ті звірства, яких
допустили ся Турки на безборонних же-
нах, дітях і старцях, запалали пімстою
і при першій ліпшій нагоді карали
страшно Турків. Та чоловік на війні
тратить людське чувство і не в силі се-
бе погамувати, хоч би хотів. Але є ка-
ри Славян суть нічим в порівнянню до
тих, до неба вопіючих о пімсту кривд,
яких Турки допускали ся стільки ві-
ків, а ще гірше тепер в часі останньої
війни. І се їх оправдує.Турецька фльота зібрала ся коло
Дарданелів і стоїть готова кожної хви-
лі ударити на грецьку. Із Гібральтару
пливе в супроводі одного торпедови-
новий турецький кружляк. Турки споді-
ють ся, що в короткім часі фльота в
Дарданелях і сей новий кружляк воз-
муть грецьку флоту в два огні, если
Греки завчасу не справлять ся з тим
одним великаном на особности.Турецькі представителі в Лондоні
в розмові з кореспондентами часописей
заявляють, що не згодять ся на відступ-
лене Адриянополя, Кірк-кілесе і Дедег-
абач, на що болгарські відпоручники
відповіли, що инакше прийде до понов-
ної війни.Болгари довідують ся, що Турки з
великою скоростію скріпляють свої си-
ли.Ессад паша, начальний вожд тур-
ецьких військ в Епірі доносить через
Авльону (портове місто, де Альбанці
проголосили свою незалежність) до
римських часописей, що в околицях Я-
ніни прийшло до завзятої битви між
Греками а Турками. Турецька армія ма-
ла побідити і відперти напад Греків на
цілій лінії. Битва тревала два дні.Болгарський відпоручник і великий
політик др. М. Данев, їдучи до Лон-
дону на конференцію, вступив по до-
розі до Букарешту і з румунським ко-
ролем мав довшу нараду. Так само в
Відні і в Берліні затримав ся. З німець-
ким секретарем заграничних справ, Кі-
дерлен-Вехтер, пересправляв довший
час. Се вказує на добрі відносини Бол-
гарії до тих держав.В Сербії велике огірчене на Австрі-
ю. Заявляють, що если прийде до війни,
то буде се одна з найстрашніших, про-
яку знає світ. І жени і діти і старі воз-
муть за оружя і підуть на свого воро-
га і або побідять або всі згинуть. Пов-
новласники, які їхали до Лондону че-
рез Відень, заявили перед кореспон-
дентом часописи „Zeit“, що непорозумі-
ня між Австрією а Сербією не дасть ся
вже поладити мирним способом. Весь
сербський нарід іре до війни. Скупшти-
на (парламент), яка радить якраз в Біл-
городі, остерігає правительство, щоби
не подало ся в своїх домаганнях, як се
стало ся в часі прилуки Боснії і Гер-
цеговини до Австрії, если не хоче стя-
нути против себе гніву цілого народа.Австрія вже не криє ся з мобіліза-
цією. Оправдує ся тим, що непевна по-
става Росії і визиваюче поведене Сер-
бії змушують її до сего. Дня 14. с. м.
оголосила загальне ополчене. В парля-
менті внесло правительство предложене,
що кождий мушина до 50-р. життя є
обовязаний іти до війська на случай вій-
ни. Проти сего робили обструкцію чесь-
кі радикали і соціалісти, але по 13-го-
диннім безперервним засіданню обструк-
цію зломлено і предложене правитель-
ства ухвалено. Последніми днями по-
зичила Австрія і Угорщина 50 міліо-
нів долярів, кожда по 25 міліонів, в нью-
йорським банку на 4½%. Виплатити
мають золотом. Перший се раз, коли
обі половини австрійсько-угорської мо-
нархії позичають рівну суму і на одна-
кових услівях. Ніхто не сумніває ся,
що ся позичка послужить на военні ці-
ли, хоч Австрія сему заперечує.Велике затревожене в цілім полі-
тичнім світі викликала рівночасна ре-
зигнація (уступлене) міністра війни
Авфенберга і шефа генерального шта-
бу Блязія Шемуа, котрий недавно їз-
див до Берліну і до Букарешту в Ру-
мунії на спеціальні конференції. На
місце Авфенберга зівстав іменований
Кробатін, а місце Шемуа обняв Кон-
рад Гетцендорф, великий любимец на-
слідника трону, і так само войовничий
як і престолонаслідник Франц Ферди-
нанд. Всі переконані, що Австрія рі-
шила ся на дуже важний крок і не ду-
має перед ніким уступити. Шеф гене-
рального штабу Гетцендорф уходить за
непримиримого ворога Сербії і каже, що
лиш перед силою вона уступить. Оба
сі військові начальники, цісар, престо-
лонаслідник і всі міністри мали у Від-
ні дуже важні наради, які тревали біль-
ше чим дві години, і сейчас по нара-
дах престолонаслідник і міністер загра-
ничних справ виїхали на Угорщину до
Будапешту.Потрійний союз: Австрія, Німеччи-
на і Італія відновили дотичні держави
на протяз других 6 літ, хоч до віднов-
лення бракувало еше повних шість мі-
сяців. А зроблено се в тій цілі, щоби
Росія і Сербія уступили зі свого доте-
перішнього становища.Англійські асекураційні товариства
отримали з Галичини велику скількість
асекурацій від огню на случай війни,
чого до тепер ніколи в такій скількості
не мали. А в Галичині наступила на всікаси паніка. Хто які мав гроші в ка-
сах, кинув ся вибирати, як нарід так
і інтелігенція і жадні ради ні перева-
зі нічого не помагають. Каси, розуміє
ся, перестали вже виплачувати, бо не
мають на стільки готівки. Промислова
рада в Відні мала тамтого тижня за-
сіланє і заявила, що если такий непе-
вний стан потреває довше, австрійський
промисл потерпить на тім необчислені
страті. Але заявила, если держава по-
требує від неї жертви, так все готова
посвятити для добра держави.В Празі ходять слухи, що Австрія
має в короткім часі вислати письмо до
Сербії з жадаєм, щоби вона пристала
на її предложене. Австрія з самого по-
чатку заявляла завсідги, що не є про-
тивна, щоби Сербія мала вільний до-
ступ до моря, але ніким світлом не
може пристати на се, щоби Сербія за-
няла част Альбанії над Адрийським мо-
рем під своє панованє.Телеграми з Парижа доносять, що
безнастанні зброєня Австрії, найнові-
ша зміна військових найвисших началь-
ників і сьвяжа позичка стільки міліонів
— все вказує на се, що Австрія рі-
шила ся на війну і чекає лиш якоїне-
будь нагоди зі сторони Сербії. Всі там
переконані, що Австрія схоче мати на
конференції амбасадорів великих дер-
жав рішачий голос і переперти все
пісяя своєї волі. Теперішні зброєня Ав-
стрії в порівнянню до тих з часів при-
лучення Боснії і Герцеговини з 1909 р.,
коли також приготувляла ся до війни з
Сербією і Росією, не дадуть ся навіть
в приближенню порівнати, так: суть ве-
ликих розмірів. А англійський секретар
Сер Едвард Грей в палаті після вис-
казав ся про конференцію великих дер-
жав, що наради єї не будуть нікого о-
бовязувати, але будуть лише інформа-
ційні, щоби довідати ся про гадку по-
одиноких держав. Все те вказує, що
і в Англії з тим числять ся, що Австрія
не позволить собі щонебудь накинати.В Відні в добре поінформованих
кругах говорять, що Росія позістане
неутральною т. є. не схоче мішати ся
до справ Сербії і Австрії, або то-
саме, що зі свого ворожого становища у-
ступає. Також і Сербія, як доносять те-
леграми, заявила австрійському посло-
ви в Білгороді, що готова відповідно
перепросити Австрію за зневагу запо-
діяну конзулеви Прохасії.Ще кілька слів про конференцію
відпоручників воюючих держав в Лон-
доні. Дня 13. с. м. з'їхали ся до Лон-
дону делегати сполучених балканських
держав і турецькі, але правдиві обради
розпочали ся аж в понеділок 16 с. м.
Наради відбувають ся в палаті сьв. Я-
кова. Сер Едвард Грей привітав повно-
власників і пожелав доброго успіху їх
обрадам. З початку турецькі делегати
протестували проти присутності грець-
ких, але вкінці згодили ся. Вони жада-
ли, щоби і Греція заперестала прова-
дити війну а згодила ся на такий сам
роз'єм, що і славянські держави. Бо
Туреччині дуже се не на руку, що Гре-
ки не підписали протоколу спільно з
славянськими державами. Турецька
фльота так як би увязнена стоїть за
Дарданелями і не сміє показати ся на
море; всі міста над Егейським морем
суть під сильною контролею грецької
фльоти, а в Епірі коло Яніни грець-
ка армія розвинула сильну діяльність.
Як доносить грецький начальний пол-
ководець до Атен, Греки по завзятій
битві заняли міста Парамітію і Скалю,
а в них багато амуніції і гармат, які у-
тікаючі Турки полишили. Турецькі де-
легати боять ся яких великих поражень,
бо тоді мусіли би не в однім попустити.
Чим та конференція скінчить ся, дові-
даємо ся за тижень.

о. Д. Хомяк.

По балканській війні.

Хто уратував турецьку державу
в Європі?Війна славянських держав з Туреч-
чиною на Балкані була одною великою
несподіванкою від початку аж до кін-
ця. Ніхто не сподівав ся, щоби сі малі
держави могли дати собі раду з так ве-
ликою Туреччиною, або щоби вони вза-
галі могли в так короткім часі, бо впро-тягу одного місяця, побити її на голову.
А коли світ по поражень, котрі слі-
дували одні по других, освоїв ся з тим
і думав, що Туреччині вже вибила по-
слідна година і сліду з неї не зістане
в Європі, прийшла для звичайних лю-
дей друга несподіванка — раптовий за-
стій в поході Болгар на Царгород, а
дальше роз'єм, а тепер переговори в
Лондоні о мир. А з тим велике розча-
рованє для християнського світа, бо
Туреччина не лиш позістане дальше в
Європі, але і отримає велику част зе-
млі, котру вже заняли Болгари і зро-
сили своєю кровію.І вийшло тепер на яв, що коли о-
дна християнська держава, Болгарія, ма-
ло що не вигнала Турка з Європи, дру-
га ще більше християнська, Росія, враз
з Францією, охоронила Туреччину від
загнбелі. Болгарія на виразний розказ
Росії і Франції мусіла застановити свій
похід на Царгород. А причина була та,
що Росія все ще має надію, що такі
колись удасть ся їй заняти Царгород,
ключ до Середземного моря, в свої ру-
ки. І сказала собі: коли він не може бу-
ти тепер моїм, нехай ліпше належить
дальше під Турка. І не дозволила, що-
би болгарський цар Фердинанд вступив
величаво до колишньої сьвятині сьв.
Софії, де то наші руські поганські по-
сли, їдучи шукати, котра віра є ліпша,
вступили до неї і вернувши домів, не
могли нахвалити ся її краси і велича-
вости богослужень. „Здавало ся нам, що
ми в самім небі, як вчулисьмо сьвів“,
розповідали вони.Здавало би ся кому, що християнські
держави повинні були станути в обо-
роні християн, а не магомедан. Але так
не стало ся. Великі теперішні держа-
ви, скоро не видать для себе якої ко-
ристи, не дбають зовсім о християн-
ство, а тим менше о славянство. Так
Франція, велика приятелька Росії, хоч і
християнська, волила мати слабу а ве-
лику Туреччину чим малу а сильну сла-
вянську державу, бо з слабого може дов-
ше ссати житеві соки. Франція вложила
велику суму грошей в Туреччину і зро-
била собі з неї дійну корову. І тому враз
з Росією заборонила Болгарам іти на
Царгород, щоби до решти не ослабити
Туреччини.Яке наше відношенє до балканських
Славян?Ми Русини, яко Славяни, розуміє
ся, мусимо симпатизувати з славян-
ськими державами, котрі бороли ся за
волю своїх поневолених рідних братів.
І тїшимо ся, коли славянське племя
стає свободне, але притім не можемо
похвалювати поневолована другої на-
родности тим самим славянським на-
родом. Хто сам був в неволи, вийшов-
ши на волю, не повинен закріпощува-
ти другого. Маю на думці Сербів, котрі
завзяли ся загорнути част Альбанії під
своє панованє і так дістати ся до Ад-
рийського моря. Альбанці сему не вин-
ні, що вони, а не Серби, мешкають над
морем, в своїх любих горах. А до сего
часу вони, подібно як і част Сербів,
знавали однакової долі під Турком.
Альбанці вічно бороли ся з Турками, бо-
ронили завсідги своїх гір і найдовше зі
всіх затримали свою незалежність. А
коли тепер славянські племена рушили
походом на Турка, вони так само спіль-
но з ними станули до бою рамя в рамя
проти спільного свого ворога. І хоч з
початку славянські держави, як прим.
Чорногора, обіцяли їм повну незалеж-
ність і нетикальність їх споконвічної
землі, так тепер ні Чорногора ні Сербія
не думають догримати свого слова, а
раді би пожити ся альбанською зем-
лею. І ся Альбанія стала тою костью,
над котрою готові погризти ся Австрія
з Сербією і Росією.Питанє: яке право має Австрія до
Альбанії? Відповідь: таке саме, яке ма-
є і Сербія до неї. Так само як Франція,
Росія і Англія не хотіли дозволити, що-
би Болгарія не зросла занадто в силу
і заборонили їй дальший похід на Цар-
город, так само Австрія і Італія не хо-
чуть допустити, щоби Сербія, їх най-
близша сусідка, зміцніла чужим кош-
том і тому станули в обороні Альба-
нії, на котру вони самі дивлять ся ла-
сим оком. А що Росія хотіла би загор-
нути Галичину і думає, що тепер на-
дає ся для неї найліпша нагода, намо-

вила Сербію, щоб загорнула част Альбанії над Адріатичним морем в су-переч бажанням Австрії. І коли через се приїде до війни, то буде се війна Росії з Австрією, а Сербія, котра є орудиєм в руках Росії, буде служити за параван, причину війни. Що Росії не розходить ся о оборону Славян — тут Сербів проти Австрії-Німців — пізна-ти було з її поведінки з славянською Болгарією, котра хоч славянська жие в ліпших відносинах з німецькою Ав-стрією чим з славянською Росією. Ро-сії розходить ся головню о те, щоби ма-ти для себе приятеля, а ворога проти Австрії, котра що раз більше з'єднує собі симпатії Славян.

А хто сей приятель, чи він славян-нин: Серб, Чех чи Поляк, чи Француз, Англік чи Турок — се для Росії все одно, коби лиш був ворог Австрії. І така є взагалі політика великих дер-жав: на першій місці бізнес, матері-яльна користь, а аж на самім кінці, гейби для краси, згляди народні або релігійні.

Яне наше становище на случай війни Австрії з Росією і з ним ми маємо симпатизувати?

Ми Русини не маємо чого тужити за війною. Хоч за нашу землю будуть воювати, то нашому народови нема чо-го тішити ся. Всяке нещасте, одержане з війною, як спустошене землі, знищен-не засівів, сіл, міст, будинків, страта наших людей на війні, каліцтво, сла-бість — все те спаде в першій мірі на наш нарід. Але коли вже проти во-лі нашого народу приїде до війни, то ми повинні подумати наперед, яку ко-ристь або шкоду буде мати наш нарід, если виграє одна або друга сторона.

Если би прогнала Австрія, ціла Га-личина і Буковина дістане ся під Ро-сію. Росія землі ні маєтку може нікому не забере, але нашу віру і мову таки буде старати ся нам змінити. Если не відразу то з часом, поволеньки, аж до-ки не діпне своєї цілі, як се бачимо по других забраних Росією землях: Фін-ляндія і пр. До політичного замішання прилучити ся ще релігійне. В кождім селі то хитростію то підкупством, аборіжними обітницями, постарася вве-сти православне, руські школи переі-муть на московські, в урядах і в цер-кві запровадять язик московський — словом, нашу рідну мову стане усу-вати із шкіл, церков і урядів. Правда, в Галичині єще і тепер Поляки пере-слідують Русинів і роблять їм різні при-крости, наколи Русини жадають від По-ляків-урядників, щоби до них говорили по руськи, але до сего мають Русини принайменше право. А в Росії і того не будуть мати. На місце перфідного Ляха приїде брутальний Москаль. В Галичині, если би всі Русини схотіли стати в обороні своєї мови, мали би ми далеко більше поважане і силу, і мусіли би пошанувати право і віддати Русинам те, що їм належить ся. Та під-час коли щирі Русини борять ся за сво-ю мову по урядах, жадають своїх руських гімназій, то так звані „тверді“ або як вони називають себе „руськіє“ за тим не уїмнуть ся, ані того не хо-тять, бо наша мова для них, се хлоп-ська мова, хотий і кождому з них рідна. Вони хотіли би мати російську мову, мову панську, якою говорить цар і ге-нерали, але що навчити ся ї не хо-тять, бо за ліннів, тому або говорять по польськи, або знов немилосердно пе-рекручують наш русько-український язик, щоби хоть таким способом від-різнити себе від „мазепинців“. Во-ни зітхають за приходом Москаля до Галичини і вичікують його, як би я-кого месії, але і вони скоро розчару-ють ся. Хоч будуть і з п'ят дерти ся і кричати, що вони „руськіє“, на нічо їм се не припадає ся, „ібо бесіда твоя яві тя творит“ — скажуть родовиті Москалі і одним словом „хахал“ охре-стять зарівно всіх, чи він пише „йор“ чи ні. Бо в бесіді не чути того знаку. Отже утіха їх є передчасна. І будуть оправдувати себе, що наша бесіда не надає ся до висшої науки, і виречуть ся своєї матерної мови і будуть дер-ти ся на услуги Росії, але вона лиш до часу схоче їм потурати, а опісля відо-мне їх з погордою як таких, що лиш

задля вигод покинули материнський я-зик.

Зі сполучення Галичини з Росією бу-ли би ті добрі сторони, що всі Русини получили би ся вже раз під одною дер-жавою. Галицькі Русини, більше про-свічені, мали би добрий вплив на про-чих. І если би Росія не хотіла відби-рати нашому народови ні віри ні його мови, если би не збороняла нашим ді-тям учити ся по руськи і дозволила у-живати руського слова в церкві і уря-дах, то для нашого народу було би о-много ліпше під Росією чим під Ав-стрією. Если би Росія схотіла дати кож-дому народови свободу його слова на взір Сполучених Держав в Америці, бу-ла би одною з найсильніших держав на світі. Але до сего часу Росія ніко-ли не відступила від своєї політики. Во-на хоче всі народи в своїй державі по-московщити, а що се річ тяжка і не мо-жлива, то-ж її змагання спричиняють лиш занепад своїх власних горожан. Наш чоловік російської мови не зрозуміє, хи-ба п'яте через десяте. І чи то учитель в школі чи священник в церкві, если на-учає наш нарід по російськи, ніколи не може так легко навчати як рідною і народом зрозумілою мовою і ні діти із школи ні люди з церкви не мають того пожитку, як би після праці належало сподівати ся. Наглядно переконав ся о-тій православний архієпископ в Камін-ці подільській. Він зауважав, що наш нарід на російський Поділю волить скорше піти до польських костелів на ріжні відпустки (бо там, щоби наших людей заманити, а опісля перетягнути на латинство, говорять проповіді та-кож по руськи т. є. малоруськи, укра-їнськи, і дивна річ, правительство ро-сійське не забороняє їм сего!), ніж хо-дити до своїх церков, де ніколи не у-чує рідного йому зрозумілого слова. І коли сей архієпископ, щоби задержати свою паству при церкві, позволив своїм священникам проповідати до на-рода зрозумілою йому руською т. є. у-країнською мовою, сейчас перенесли його в глуп Росії до далекої Тули, а проповідати по руськи заборонили. От-же се несправедливе поступоване Ро-сії супроти нашого народу не позволяє нам на разі мати до неї таких симпа-тій, які би ми до славянської і нам близької держави повинні мати.

Если би побідила Австрія, то забра-ла би Поділе або Волинь, через що чи-сло Русинів в Австрії збільшило би ся, а через се і значінє їх було би без по-рівняння велике. Не лиш наш язик от-римав би всі права горожанства в за-нятих краях, але і в самій Галичині Ру-сини отримали би всі права, які їм на-лежать ся. Одержали би всі школи, а податки, які наш нарід складає, ішли би на піднесенє нашого народу, а не до польських кишень, як було до тепер.

В останніх часах австрійське пра-вительство стало звертати більшу ува-гу на наш нарід і не їде на сліпо під команду Поляків, як досі. Австрія спо-стерегла, що Поляки не дбають о Ав-стрію, але о себе самих, і як довго по-зволяла їм кривдити Русинів, так дов-го були вони їй вірні, але скоро при-гадала їм, що і Русинам належать ся та-кож права, сейчас відвернули ся від Австрії а звернули ся до Росії. Щоби приєднати собі Поляків, російський цар враз з польськими шляхтичами-магната-ми відбував недавно польованє в поль-ським краю (т. зв. Русско-Польска). Поляки в Галичині не уїдають вже на „Москалю“ як вони звикли робити, а в австрійським парламенті презес польського кола недвозначно зазначив, що Поляки не суть ворогами Росії. Же-ртвенним козлом, що має поєднати По-ляків і Москалів, суть Русини, котрих величезну част має змосковщити Мос-ква, а меншу поглотити Польща.

В теперішній ситуації, доки Росія не покине своєї системи винародовлю-вання і не признає права на свобод-ний розвиток нашого народу, наші сим-патії мусять бути по стороні Австрії.

о. Д. Хомяк.

КВАДРАТОВІ МЕТРИ НА УКРА-ІНСЬКИЙ ГОРОД У ЛЬВОВІ.

На руки о. Н. Струтинського в Шикаго, Іл., зложили по \$1.00 отсі добродії: Никола Рожик, Прокіп Штін і Іван Пішиный — Разом \$3.00.

За сі гроші вислано на адресу о. Струтин-ського 3 посв'ідки (чч. 12086—12088).

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНА ШКОЛА“

В ГАЛИЧИНІ.

Справленє похибки.

В ч. 34. „Свободи“ оголошено як загаль-ну квоту з трох чисел (ч. 32. — \$12.85; ч. 33. — \$10.25; ч. 34. — \$4.65) \$27.75. В ч. 39. „Свободи“ оголошено \$13.10 з доданєм за-гальної квоти оголошеної в ч. 34. (\$27.75) — разом \$40.85. Через неувагу не втягнуто до сеї загальної квоти тих датків, які були оголошені в ч. 35. (\$13.45) і в ч. 37. (\$75.15), що вино-сить разом \$88.60. Сю похибку замічено що-ино тепер, при порівнюваню оголошених в „Свободі“ жертв з підручною книгою завідає-ля „Свободи“. Коли опущену через недогляд квоту (\$88.60), положимо у своє місце, то по-бачимо, що загальна квота, оголошена в 39. ч. „Свободи“, повинна вносити \$129.45, а не \$40.85. Ся похибка тягнула ся вже аж до по-східного часу, отже консеквентно в 49. ч. „Свободи“ загальна квота повинна вносити \$272.66, а не \$184.06, як там було оголоше-но. Просимо отже запам'ятати, що загальна квота, оголошена в ч. 49. „Свободи“, вносить (по поданю пропущених \$88.60) \$272.66.

Загальне зіставленє.

В поодиноких числах „Свободи“ (від ч. 6 до 31) оголошено разом	\$82.37
Не оголошено збірки Русинів з Вунсо-кет, Р. Й., записаної в книзі бувшо-го урядовця „Свободи“, під датою 3. вересня 1912 р.	8.23
Оголошено в ч. 49. „Свободи“ (вже по-сравленю похибки)	272.66
Разом	\$363.26

Вислано дня 3. вересня 1912 р. до „Дністра“ на вкладкову книжочку ч. 6800 через С. Мияновича в Джер-зі Сіті, Н. Дж. \$206.95
Вислано дня 7. жовтня 1912 р. на ту-саму адресу і через ту-саму фірму \$96.30

Разом \$303.25

Остає \$60.01

На хрестинах у Петра-Василія в Гейзелтон, Па. зібрав Т. Поливка слідуєчі жертви: П. Ва-силь 50 ц.; Юстина Василь, Т. Поливка, О. Шараварко, С. Шляхтянчин, Н. Яцишук і В. Костів по 25 ц.; К. Вікляк 20 ц.; П. Вуйван-ко 10 ц. — Разом \$2.30

На хрестинах у п. Северина Пласкона в Шамбін, Па. зложили на руки п. Теодора Вор-гача отсі добродії: Т. Воргач, І. Проржек і С. Пласконь по \$1.00; Параска Воргач, І. Новак, Марія Новак, Г. Худинця, Пазя Ху-динця, Анна Басалига і М. Гріч по 50 цнт.; В. Мерена, Аквилина Мерена, А. Пухир, І. Ле-шинський, Теодозія Новак і К. Цидило по 25 цнт.; М. Воргач, С. Смаєць і Марія Цюлка по 10 цнт. — Разом \$8.30.

Заходом п. Мих. Бунди, предс. Тов. „Зап. Січ“ в Фултон, Н. Й. зібрано на іменинах у п. Якова Миськова слідуєчі жертви: Я. Миськів \$1.00; М. Бунда, І. Чайчук, П. Кожух, Д. Ко-валь, Г. Поповняк, Д. Воробит, Г. Лівчанин і Т. Возняк по 50 цнт.; В. Зарічний 39 цнт.; І. Ка-менюк і Марія Миськів по 25 цнт.; Марія Бунда і С. Деркач по 10 цнт.; В. Лялик 5 цнт. — Ра-зом \$6.14.

Роман Гіль і Антін Худоба з Іст Юнгстайн, Огайо, зібрани на ристинах у п. Івана Ковалю отсі жертви: І. Коваль, С. Туркевич, І. Ключь, Гін. Бурій, А. Худоба, С. Филас, Й. Сокіл Куд, І. Коваль, І. Васюк, І. Гриняк, М. Туркевич, М. Дзянка, А. Ярош і Р. Гіль по 25 цнт.; В. На-новський 50 цнт. — Разом \$4.00.

Виназ жертв з Трой, Н. Й.:

1) На хрестинах у п. Антонія Мурзи ско-лектував п. Петро Мента \$10.00.
2) З нагоди вінчання п. Антонія Кушніра зложили отсі П. А. Кушнір, П. Бойко, І. Павуляк, Н. Базар, І. Янчак, Д. Когут, Гр. Жмурко, Параска Шевчук, Н. Тихоня, П. Куч-ма, М. Базар, Гр. Королишин, Катерина Бой-ко, П. Ракоцій, А. Бачинський, Г. Бладик, С. Караш і Лука Реба по \$1.00; Н. Т. 75 цнт.; П. Каліновський, В. Цимбала, Гр. Бомба, С. Бомба, М. Болісник і П. Мицик по 50 цнт. — Разом \$21.75.

Сума обох збірок \$31.75.

На-хрестинах у п. Вол. Литвина в Істон, Па. зложили на руки п. Митрона Загоройка отсі добродії: Мир. Загоройко 50 ц.; С. Караїн 35 ц.; І. Милимок, В. Гуз, Д. Ішків, Мих. Загорой-ко, В. Сорока, В. Мегаль, В. Литвин і К. За-прилюк по 25 ц.; Д. Кондратів 20 ц.; Іван Га-вор 10 ц. — Разом \$3.15.

Загальна квота \$115.65

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим подає ся до загального відома, що на-дня 30. листопада б. р. відбув ся річний мітинг Центрального Комітету Укр. Народного Дому в Нью Йорку, на котрім вибрано слідуєчий новий уряд на рік 1913: Йосиф Хомів, предс.; Гар-матюк, заст. предс.; І. Романишин, кас.; Пав-лусик, заст. кас.; К. Камінський, секр. фін.; І. Матейко, заст. секр. фін.; Григорій Максимів, секр. рек.; Й. Віндик, заст. секр. рек.; тростіє: Я. Корнат і В. Цільняк; контр. комісія: В. Бі-лінський, Й. Заплатинський і Олександров; Й. Фе-дчишин, господар; радні: А. Бучак, В. Драбик, Н. Угорчак, С. Підгірний, Д. Підгірний і Хи-трик. — За Виділ: Й. Хомів, предс.; Гр. Мак-симів, секр. рекордів.

ПОДЯКА.

На уповажненє комітету для будови се-лянської бурси в Сяноці заняв ся п. Йосиф Ялечко в Реймі, Па. збирав на сю ціль жертв. На лісту зібрав Вл. колектор \$123.00. В імени убогих селянських дітей Лемківщини засилаємо щире „Спасибіг“ як ревному п. Йо-сифу Ялечку так також усім Вл. жертво-давцям і просимо дальше не жадувати на сю ціль лепт. За комітет: Вол. Бучацький, Іван Пеленський, в Сяноці.

Товариство „Боян“ в Auburn, N. Y. у-ряджує в день Різдва Христова дня 7 січня 1913 о годині 8. вечером в гали Стефана Кашака представленє

„Вертеп Вифлеємський“.

На представленє тов. запрошає товариство Боян всіх Русинів з Auburn і околиці.

100 ФУНТІВ ЦУКРУ за \$1.75

і взагалі гресерії всякого рода за менше як пів ціни. Пишіть по-ближші поясненя на адрес:

P. MOTALO & CO.,
1436 W. Erie Str., Chicago, Ill.

Поміжкою свою жену, ЄЛЕНУ БАРАН, по мужу ЄЛЕНА СМІТ, із Маріорощ, Ав-стрія. Хто вкаже її місце побуту, одержить нагороду. Адресуйте: T. Smith, Box 54, Ches-wick, Pa.

Де є ВАСИЛЬ ДЖУЛИЙ, родом з Кролика волоського, пов. Сянок, Галичина. Глядає за ним його жінка. Він прибув до Америки перед 8 ро-ками і був спершу в Оліфант, Па., а опісля пропав десь без вісти. Хто його вишукає, ді-стане 10 дол. нагороди. Голосити ся на адресу: Elias Lazoryshak, Box 564, Chisholm, Minn.

Поміжкою брата, МИХАЙЛА КОГУТА. Виїхав перед чотирма місяцями з Бумер, В. Вір. до Савт Бостегем, Па. Хто би о нім знав, а при-слав докладну його адресу, дістане \$2.00 на-городи.

John Kohut,
Eccles, W. Va.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ, який прибув в Галичині до Америки, поміжкою отсею дорогою відпо-відної посади. Має дит 29, жонатий, іспито-ваний у Львові, з голосом тенорово-мелод-ійним, управитель хору мішаного і муже-ського (хор виучує концептовою), режисер а-маторських представлен, притім знаючий ся добре на малярстві декоративній а також на банковості яко книговедець. На всі ви-ше наведені предмети може виказатись від-повідними свідоцтвами. На разі перебуває під адресою: Йосиф Бугата, 1018 Greenmount Ave., Baltimore, Md.

ПО ПРИЧИНІ СМЕРТІ МУЖА мущу спродати гарну 300-акрову фарму майже за безцін. Дім новий на два поверхи та всі будинки, 9 штук худоби, кури та всякі маши-ни і рільнічі знаряди. Тільки 4,200 дол. Волата ціля умови. Голосити ся до власт-и: Йосиф ПОЙДА, R. F. D. No. 3, Box 62, Colchester, Conn.

Російсько-Американська Лінія

Найгарячіші, найбільші і найкращі паровози, удержуючі правий пасажирський рух поміж Росією і Америкою без пересідання у ніякій посередній пристані.

Нові, деюрубої пасажирські кораблі „ЦАР“, „КУРСЬК“, „РОСІЯ“.

До Роттердаму 8 днів, до Лібава 11 днів.
\$33.00 — III класа — \$35.00
\$45.00 — II класа — \$50.00
\$60.00 — I класа — \$70.00

Найближчий від'їзд корабля з Нью Йорку: „РОСІЯ“ 28. Децембра. — „КУРСЬК“ 11. Януара.

Що бачити подробиці просити ся звертати до наших агентів або до генерального вступництва:

A. E. JOHNSON & CO. 27 BROADWAY NEW YORK, N. Y.

ПОЗІР!

0298 Де найти щастє?

Тими днями п. F. Franklin в Нью Йор-ку отримав округлу суму \$1500.00 за 50 центову монету. Богато таких гро-ший знаходиться в руках людських, котрі розпізнати мож тільки по знаку фабричним (mint mark). Богато з наших людей закупили і отримали красні на-городи. Ми платимо за монети значно великі суми гроша. За цент з 1856 р. \$15.00; з 1877 р. \$2.50; з 1908 р. 25 ц.; за 5 цнт. (nickel) з 1877 р. \$2.00; з 1882 р. \$5.00; за 10-центівку (dime) з 1894 р. \$100.00; за чверть долара (quarter) з 1853 р. \$25.00; з 1893 р. Columbia or Isabella quarter \$2.00; за срібний долар з 1895 р. і 1904 р. по \$10.00 за оден. За монети з давніших років платимо о много більшї суми. Спі-шіть ся і пишть по великий ілюстро-ваний каталог рідких монет і марок (Rare Coins and Stamps), котрий коштує тільки \$1.00 вже з пересилкою. Пи-шіть до:

AUBURN COIN & STAMP CO.,
P. O. Box 583, Auburn, N. Y.

Касове справозд. Р. Н. С.
за місяць падолист 1912 р.

Відділ	зап.	Відділ	зап.
1.	\$336.10	128.	18.21
2.	75.75	129.	43.61
3.	121.58	130.	38.40
4.	50.61	131.	22.00
5.	85.00	132.	
6.	58.00	133.	76.77
7.	172.41	134.	33.25
8.	49.83	135.	99.00
9.	120.56	136.	48.10
10.	89.05	137.	5.00
11.	38.61	138.	17.49
12.	95.50	139.	28.46
13.	33.32	140.	57.82
14.	124.15	141.	59.45
15.	43.83	142.	54.04
16.	224.61	143.	53.85
17.	20.51	144.	13.21
18.	25.00	145.	18.00
19.	23.00	146.	17.27
20.	102.61	147.	78.44
21.	18.25	148.	21.61
22.	97.75	149.	28.66
23.	20.00	150.	7.00
24.	64.86	151.	32.36
25.	28.00	152.	55.25
26.	70.99	153.	40.18
27.	268.16	154.	44.45
28.	109.02	155.	77.66
29.	96.37	156.	14.61
30.	33.25	157.	85.52
31.	45.00	158.	25.71
32.	264.02	159.	25.19
33.		160.	46.42
34.	49.00	161.	35.75
35.	38.61	162.	52.01
36.	80.61	163.	12.20
37.	93.44	164.	8.00
38.	75.91	165.	51.55
39.	80.29	166.	47.85
40.	42.25	167.	37.71
41.	102.38	168.	51.88
42.	26.60	169.	39.00
43.	11.00	170.	52.81
44.		171.	18.05
45.	157.15	172.	29.25
46.	35.01	173.	24.00
47.	102.77	174.	22.00
48.	21.00	175.	32.99
49.	3.00	176.	20.68
50.	39.75	177.	8.00
51.	13.00	178.	11.65
52.	173.07	179.	76.27
53.	20.49	180.	24.00
54.	116.49	181.	7.22
55.	33.67	182.	62.16
56.	34.56	183.	26.61
57.	91.66	184.	54.00
58.	36.08	185.	57.00
59.	7.93	186.	44.83
60.	112.00	187.	45.30
61.	17.08	188.	84.54
62.	80.00	189.	27.61
63.	87.08	190.	17.05
64.	52.06	191.	45.61
65.	8.00	192.	23.32
66.	10.61	193.	26.75
67.	19.20	194.	40.30
68.	115.99	195.	19.22
69.	6.00	196.	43.00
70.	89.30	197.	60.32
71.	15.10	198.	24.61
72.	18.00	199.	40.00
73.	22.00	200.	6.22
74.	39.47	201.	32.43
75.	19.60	202.	18.49
76.	230.60	203.	28.76
77.	16.00	204.	32.58
78.	38.00	205.	29.71
79.	33.00	206.	24.51
80.	86.22	207.	41.81
81.	9.61	208.	47.11
82.	22.97	209.	100.61
83.	193.26	210.	17.00
84.	11.00	211.	18.32
85.	31.69	212.	36.00
86.	10.22	213.	49.38
87.	12.00	214.	20.59
88.	31.90	215.	24.61
89.	91.89	216.	55.00
90.	53.93	217.	46.82
91.	17.25	218.	32.00
92.	39.99	219.	62.75
93.	78.05	220.	42.25
94.	94.46	221.	53.21
95.	19.00	222.	100.27
96.	36.00	223.	67.03
97.	113.17	224.	35.61
98.	7.27	225.	89.50
99.	17.48	226.	19.00
100.	90.83	227.	68.75
101.	19.00	228.	26.00
102.	114.18	229.	256.55
103.	25.37	230.	48.00
104.	106.11	231.	16.52
105.	40.22	232.	14.88
106.	111.08	233.	49.83
107.	56.10	234.	38.57
108.	41.00	235.	4.32
109.	24.08	236.	46.89
110.	19.37	237.	65.82
111.	39.00	238.	15.00
112.	59.50	239.	13.40
113.	30.10	240.	21.14
114.	17.49	241.	18.64
115.	59.15	242.	16.44
116.	12.05	243.	73.39
117.	18.00	244.	19.86
118.	79.10	245.	34.37
119.	121.00	246.	63.29
120.	51.22	247.	33.83
121.	38.65	248.	111.10
122.	40.71	249.	34.76
123.	8.22	250.	28.83
124.	44.22	251.	48.61
125.	73.78	252.	22.15

Відділ	зап.	Відділ	зап.
255.	25.61	299.	28.20
256.	17.44	300.	56.99
257.	19.88	301.	35.64
258.	24.05	302.	14.00
259.	33.54	303.	42.85
260.	40.51	304.	15.61
261.	38.75	305.	18.49
262.	10.44	306.	13.71
263.	7.66	307.	20.27
264.	35.00	308.	7.00
265.	58.61	309.	38.00
266.	35.22	310.	13.05
267.	24.83	311.	21.17
268.	42.00	312.	24.75
269.	29.00	313.	12.00
270.	17.61	314.	11.83
271.	27.31	315.	12.05
272.	19.00	316.	45.48
273.	27.25	317.	18.78
274.	39.44	318.	24.01
275.	67.85	319.	20.42
276.	28.86	320.	7.00
277.	34.73	321.	26.93
278.	70.02	322.	14.05
279.	29.45	323.	30.06
280.	58.60	324.	23.88
281.	20.00	325.	28.44
282.	19.27	326.	22.16
283.	19.10	327.	26.00
284.	12.44	328.	17.15
285.	8.00	329.	21.30
286.	21.71	330.	32.35
287.	15.00	331.	30.07
288.	30.82	332.	12.52
289.	31.66	333.	19.61
290.	2.00	334.	12.46
291.	16.49	335.	20.53
292.	31.18	336.	64.00
293.	46.61	337.	27.60
294.	20.39	338.	30.25
295.	89.88	339.	50.90
296.	19.61	340.	49.21
297.	33.00	341.	24.30
298.		342.	33.10

Прихід за місяць падолист	\$15,220.68
РОЗХІД:	
Посмертне по бл. п.:	
Григорію Молодець, Кумбола, Па.	500.00
Івані Левко, Пітсбург, Па.	1,000.00
Агаті Клим, Смок Рон, Па.	1,400.00
Михайлі Мухка, Еріст, Па.	500.00
Запомога по:	
Пелягії Поляк, Філадельфія, Па.	400.00
Фенні Хрін, Ормрод, Па.	400.00
Івані Рашевич, Ст. Клер, Па.	400.00
Еві Ксеніч, Йонкерс, Н. Й.	400.00
Запомоги ухвалені XII. Гол. Конв. для:	
Івана Дзюби, Гінтер, Па.	100.00
Максима Музики, Шікаго, Іл.	100.00
Варвари Малець, Шікаго, Іл.	100.00
Станіслава Бразайтес, Маганой Сіті, Па.	100.00
Місцевого Уряду, Ембрідж, Па.	50.00
Стефана Горняк, Трентон, Н. Дж.	100.00
Місцевого Уряду, Мікіс Ракс, Па.	100.00
Теодора Пелеха, Шікаго, Іл.	100.00
Стефана Кріля, Літсдейл, Па.	100.00
Запомога для:	
Стефана Масинича, Мт. Кармел, Па.	100.00
Івана Ябчанки, Бофало, Н. Й.	100.00
Петра Жентички, Чісголл, Міні.	100.00
Александра Климковського, Пітсбург, Па.	100.00
Стефана Ставицького, Олд Фордж, Па.	100.00
Сирітська часть по:	
Йосифі Лісовським, Трой, Н. Й.	400.00
Івані Сенчак, Кайзер, Па.	250.00
Ільку Євчин, Скентон, Па.	450.00
Семані Цюрик, Йонкерс, Н. Й.	545.00
За машину „Лінотайп” (поз. Свободи)	3,359.00
Завдаток „Свободи” на календар на рік 1913	1,000.00
„Свобода” за друку для Р. Н. Союзу	857.50
За відзнаки для Р. Н. Союзу	800.00
За орган Р. Н. Союзу	1,540.20
Платня Голов. Уряду	270.00
Адміністратія Р. Н. Союзу	274.58
Нагорода організаторів за верес. і жовт.	233.20
Розхід за місяць падолист	\$16,329.48
ЗІСТАВЛЕНЕ.	
Прихід за місяць падолист	15,220.68
Готівка з кінцем жовтня остала	104,225.98
Весь прихід разом виносить	119,446.66
Розхід за падолист	16,329.48
Готівка з кінцем падолиста	103,117.18
З тої суми:	
Фонд сирітський виносить	43,602.66
„резервовий	40,076.16
„бідних	8,433.81
„шкільний	7,860.02
„розпорядимий	3,144.53
Разом	\$103,117.18
Д. Капітула, предс., С. Ядловський, фін. секр., А. Шаршонь, касієр.	

Справоздане Р. М. Союзу
за місяць падолист 1912 р.

Відділ	зап.	Відділ	зап.
1.	\$14.25	273.	50
2.	1.25	276.	1.00
3.	3.50	282.	75
4.	3.20		
5.	3.25		
6.	18.41		
7.	2.50		
8.	11.64		
9.	6.30		
10.	1.50		
11.	2.50		
12.	6.65		
13.	25		
14.	1.00		
15.	9.00		
16.	75		
17.	48		
18.	75		
19.	17.75		
20.	13.30		
21.	5.00		
22.	3.60		
23.	32.80		
24.	75		
25.	3.35		
26.	3.00		
27.	5.25		
28.	2.75		
29.	6.46		
30.	6.10		
31.	2.25		
32.	6.75		
33.	3.75		
34.	4.75		
35.	13.56		
36.	6.50		
37.	1.25		
38.	2.05		
39.	90		
40.	2.75		
41.	2.50		
42.	4.00		
43.	25		
44.	1.13		
45.	3.20		
46.	14.60		
47.	1.00		
48.	1.75		
49.	25		
50.	3.50		
51.	25		
52.	7.75		
53.	3.15		
54.	1.75		
55.	3.75		
56.	2.25		
57.	50		
58.	2.75		
59.	2.50		
60.	10.00		
61.	75		
62.	1.50		
63.	3.15		
64.	1.50		
65.	1.25		
66.	25		
67.	50		
68.	7.50		
69.	18.53		
70.	3.25		
71.	2.75		
72.	25		
73.	1.50		
74.	1.00		
75.	2.55		
76.	1.50		
77.	1.00		
78.	3.15		
79.	1.75		
80.	2.75		
81.	5.00		
82.	3.25		
83.	6.00		
84.	2.75		
85.	25		
86.	4.00		
87.	1.25		
88.	75		
89.	1.50		
90.	1.25		
91.	2.00		
92.	1.05		
93.	3.60		
94.	12.50		
95.	50		
96.	2.50		
97.	1.00		
98.	2.50		
99.	3.20		
100.	2.86		
101.	4.05		
102.	6.60		
103.	2.25		
104.	25		
105.	50		
106.	1.30		
107.	11.20		
108.	25		
109.	23		
110.	87		
111.	50		
112.	4.95		
113.	25		
114.	1.50		
115.	1.90		
116.	50		
117.	2.95		
118.	2.35		
119.	1.75		
120.	75		
121.	75		
122.	25		

||
||
||

НОВИНА! ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СТІН-НИЙ КАЛЕНДАР В АМЕРИЦІ!

Видане банкової фірми і агенції карт морабельних Івана Ковача в Брукліні. Хто хотів би набути безплатно гарний стінний руський календар, окрашений подобизнами наших заслужених людей, нехай зверне ся на поштову адресу залучаючи 2-центову марку: JOHN KOVACZ, 36 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Одинокий наш лікар в Ст. Луїс, Мо.

Д-р. БРЕЗАНИ.

Лічить із всяких недуг муштин, жінок і дітей.

Офіс під ч.
1625 CASS AVE., ST. LOUIS, MO.
Bell Telephone: Tyler 166 R.

Години урядові: від 9—10 рано, від 3—4 попол. і від 7—8 вечер. В неділі аж від 9—11 рано.

Лічу муштин

із запалена слюзових болон, нервового розтрою, розширення жил, утрати животности, зажаження крови, утрати крови, висушене, гемороїди, пропуклини, слабостий нирок і нервів.

Сї слабости лічу найновішими методами, без вгляду на се, якого вони рода і як довго Ви на них терпіли і який курації піддавали ся. Прийдіть і порадіть мене.

Оглядни даром. Пораду дам Вам ширю і загарантую сейчасове подужане і цілковите і скоре вицінене, если Ваша слабість є вицінимою; а если ні, скажу Вам отверто.

Докази моєї многолітної практики повинні дати Вам запевнене, що я займаюсь недугою після мого досвіду і найновіших медичних способів.

Dr. WARD,

417 6th Ave. Bet. 25th and 26th Sts.
Години офісов: від 9 рано до 8 вечер, в неділі і свята від 10 рано до 2 попол.

Если маєте слабый зір, терпите на западение очей і біль голови, або есьте загрожені сліпотою, удайте ся по пораді до

ОКУЛИСТА

L. FRIEDNER-A. O. R. D. O.

29 Newark Ave., побіч Cooper Pl.

Віповідно до зору окуляри від \$1.00 вистоє. Спеціальність: Окуляри для шкільних дітей. Направляє шкільні. Гарантія запевнена. Отворено від год. 8 рано до 8 вечер.

РУСЬКІ ЧИТАЧІ!

Ріжні умовини, пануючі в Росії, силу-ють тисячі людей емігрувати відтам в Америку. Тут, серед глуші, адалеку від рідні, другів та знайомих, серед людей з якими не мож розмовити ся, не одно-му приходять ся вельми тяжко, а осо-бливо ще тоді, коли чоловік хорий і не в силі обяснити своєї хвороби рідною мовою. Тому то ми предкладаємо Русь-нам, щоб лічили ся за дешеві гроші і ручимо їм цілковите вицінене. Повідо-міть нас, від як давна хоруєте, опишіть подробицю усі признаки вашої недуги, а если є вона до виціненя без особистих оглядин, ми відверотно вишлемо вам лік і ви певно будете нам вдячні. Ми вилі-чили уже многих, звертаючих ся до нас за п мочию, вицінимо і вас.

Цілковито лізимо онанізм. Повне вицінене від мужеської без-силности.

Спеціально лічить ся мужеські не-дуги по найприступніших цінах.

От наші ціни ліків:

Знищене волоса на тілі	\$1.50
Вилічене пачен на лиці	2.00
На поріст волоса	1.50
На поріст усів „Усатий“	1.00
Проти прищів на лиці	2.00
Проти печеня	1.00
„чесотки“	2.00
„ривматизм“	2.00
„лихорадка“	1.50
„жолудкового катару“	1.50
„простуди“	1.00
„болі голови“	1.50
„ломаня в костях“	1.50
„хрипи“	1.00
„катару в к.сі“	1.00

Всі лікарства виділає ся разом з до-кладним поученем як уживати.

RUSSIAN DRUG CO.

OFFICE: 56 RIVINGTON TREE T.

АНТИКА: 35 RIVINGTON STREET.

NEW YORK, N. Y.

Позір! Лише через місяць. ГРАМОФОНИ вартости \$25 тепер дістанете за \$13 з додатком 6 пісень даром. Ми платимо опакowane і посилку. Если наш грамофон не вдовольить Вас, зашліть нам з поворотом. Пішліть \$13, або депочит на \$3, а ми випшлемо грамофон. Адреса: HOFFMAN BROS 77-79 Second Ave., Dept. 6, New York City.

Петро Ярема

РУСЬКИЙ ПОГРЕВНИК

виписує кер-чі на весілля, хре-стини і всякі дру-гі забави.
115 Ave. A.,
NEW YORK, N. Y.
Телефон:
Orchard 2568.

СВІТЛО ДЛЯ ДОМУ

до читання як і до всякого домашнього ужитку — найліпшою лампою, яку можете купити, є лампа Rayo.

Не разить, не миготить. Дає світло лагідне і ясне. Rayo є дешевою лам-пою і Ви не можете дістати ліпшого світла за ніяку ціну. Лампи Rayo освітлюють понад три мільйони домів.

ХОРОНІТЬ ОЧИ ДІТИЙ І СВОЇ ВЛАСНІ.

Лампи запалюєсь без знимання скла і умбри. Легкі до чи-щення і зміни кнота. Вироблені у всляких формах і для всякого ужитку.

У всіх продавців.

STANDARD OIL COMPANY.

(INCORPORATED IN NEW JERSEY)

NEWARK, N. J.

BALTIMORE, MD.

BULL DURHAM — ПЕР-ВОРЯДНИЙ ТЮТЮН.

Улюблений гатунок че-рез 52 літ.

52 літ заслуженої сла-ви — се найліпша реко-мендація тютюну „BULL DURHAM“. Про його я-кість свідчить і та об-ставина, що попнт за ним стоїть завісід на першм мйци поміж усіми инши-ми родами всляких тютюнів. В однім тільки ми-нувшім році розійшло ся „BULL DURHAM“ тютюну 352 мільонів мішоч-ків.

„BULL DURHAM“ на-даєть ся так добре до фа-йок як і на папіроси. Про-даєть ся в муслінових мі-шочках по 5 центів за штуку, з одного такого мішочка буде найменше 40 папіросів. За таку ма-лу ціну дістаєте найліп-ший, найчистіший тютю, котрий своєю якіс-тю превисшає всі инші гатунки. Переконайте ся самі і скажіть, чи знай-дете який инший тютю, котрий смакував би Вам більше ніж сей славний „BULL DURHAM“.

Правдивий

„BULL“ DURHAM

ЕСТЬ ЗАГАЛЬНО УЖИВАНІМ ТЮ-ТЮНОМ ДО ЛЮЛЬКИ І НА ЦИГАРЕ-ТИ. МОЖЕТЕ СРКУТИТИ СОРОК ЦИ-ГАРЕТОК З ТЮТЮНУ, НАХОДЯЧОГО СЯ В ОДНІМ 5-ЦЕНТОВІМ ПОЛОТ-НЯНІМ МІШОЧКУ. „БУЛ ДОРГЕМ“ ТЮТЮН ДО КУРЕНЯ В ПОЛОТНЯ-НІМ МІШОЧКУ МОЖНА ДІСТАТИ УСЮДИ ЗА 5 ЦЕНТІВ.

Пачка цигаретових паперців дає ся даром.

BLACKWELL'S DURHAM TOBACCO COMPANY
STOCK OWNED BY
THE AMERICAN TOBACCO COMPANY

Найновіша метода лічення.

Д-р. ГОГЕНБЕРГ, спеціаліст зі старого краю

підвів мене! Вирвав мене з обіймів смерті! Вилічив мене! Тоді, коли інші лікарі відступили від мене, так пише в публичній подяці пацієнтка Коли не знаєте що д-р Гогенберга є есьте хорі, удайте ся сей час до нього, а переконаєте ся, що д-р. Гогенберг Вам поможе.

Д-р. Гогенберг посвятив много літ в старім краю а передовсім в Америці на студії медичні і клі-нічні. Вилічив тисячі найріжніших недуг своєю спеціальною методою, яку ніхто ниявий не в силі наслідувати. Доктор Гогенберг лічить знайденою через него методою всякі инші недуги, як на прим.: біль і заворіт голови, тиснене над очима, болі в очах, недуги носа і горла, хрипи, кашель, недуги легких, чахотку, болі під грудьми, недуги серця, недуги жолудка як катар жолудковий, звужене, розширене і дуте жолудка, худности, фебра, біль в крижах, хвороби утроба, кишок, нирок і міхура. Жіночі недуги, а імено: недуги матиці. Всякі недуги діточі. Лічить зажажене і зіпсуте криви, яке є причиною всляких недуг. В найбільшій тайні лічить основно у мужчя і жінок секретні недуги заразливі так азані брідні недуги, навіть застарілі. Успішно вилічує ревматизм всякого рода та мезові хвороби та їх наслідки. Усу-ває всякі висипи та болі на тілі а жінок повертає молодий вигляд лица і красу.

Довершує найташші операції найновішою методою при помочи взаємного бузшого віденського а тепер ньюйоркського зіурга.

Зголошуйте ся сейчас по ділянозу до доктора Гогенберга. Хто не може особисто, нехай зголо-сить ся листовно, залучаючи двоцентову марку на відпові. Адреса:

DR. HONENBERG,

608 E. 6th STREET,

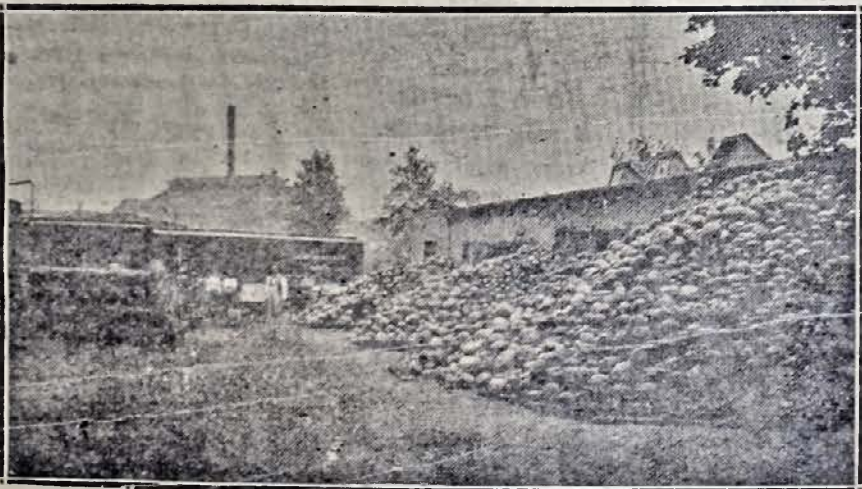
Телефон: Orchard 3615.

NEW YORK, N. Y.

Години офісові: від 8 до 10 рано, і до 2 в полудне і 6 до 8 вечером. В неділі від 9 рано до 2 попол.

Даруючи для моїх пацієнтів.

Кожному пацієнтові висилаю безплатно книжочку, в якій знаходять ся цінові вказівки, в який спосіб можна оздоровитись перед хронічними слабостями і як запобігати в случаю доглянення якоїсь недуги.

Паковане до вагонів гарбузів і грушок на фармі в околиці Мілвіл.

чистий Guarantee Deed. — Зі сторони полуднево східної наших ґрунтів нема навіть цілих 6 миль до великого міста Bridgeton, N. J. Bridgeton єсть містом повітовим, Cumberland County, і єсть осмим портовим містом в Злучених Державах. Має 54 фабрик ріжних виробів, котрі тут подаємо: 3 Glass Manufacturing Plants; 2 Gasoline Engine Works; 5 Machine Shops; Electric Light and Power Plant; 3 Shirt and Shirtwaist Factories; 3 Iron Foundries; 2 Artificial Ice Plants; 3 Candy Factories; 2 Flour Mills; Illuminating Gas Plant; Wrapper Factory; 7 Fruit & Vegetable Packers; Dye and Bleaching Plant; Hosiery Mill; Plant for Condensing Milk; Lithographing Plant; Silk Dress Factory; Ship Yard; Mould Making Plant; Plant for the manufacture of Dies and Presses of every size; Turkish Towels and Bath Robing; Carriages and Wagons; Printing Presses; Steel Castings; Baskets; Tin Cans; Brick; Gloves. — Спис фабрик міста Мілвіл подамо пізнійше. — Інтересовані приїжджайте, доки маєте добру нагоду, осудіть самі, чи не добре мати кавалок землі при великих містах та так численних фабриках і при щогодинній комунікації. — Перед приїздом просимо нас по-відомити на поштову адресу. Пишіть по руськи, бо в нашм бюрі займають уряди Русини.

THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,

441 DREXEL BUILDING,

5th and Chestnut Streets,

PHILADELPHIA, PA.

Позір! ЕЩЕ ЩОСЬ НОВОГО! 0299 Позір!

РОДИМЦІ! Тут подаємо понизше дещо нового про першу руську колоніза-цію в West Milville, New Jersey. Се єсть справді правдива руська колонізація, бо велике число руських родин позakupовували землю. Компанія навіть позазивала кілька стрітів по руськи. Фамілії, котрі у нас позakupовували, зачинають ся по троха спровалжувати до Мілвіл, бо задумують з весною управляти своєю землею.

РОДИМЦІ! Чи не добре мати о чверть години ходу від міста Мілвіл і від фабрик свій кавалок землі і свою хату і мешкати межи своїми, чути ся якби в ро-диннім краю. Не один о тім думав, що се було би добре, але чи воно так єсть, як ся Компанія в своїх оголошенях писала і пише.

РОДИМЦІ! Що ми писали і пишемо, то нич більше, як лише щира правда. Титул власности маємо добрий. Хто купує за готівку, дістає без жадних перешкод і без жадних довгів чистий Guarantee Deed, т. зв. по нашому „Інстабуляція“. Хто знов купує на виплату, дістає контракт. При робленю контракту купуючий вима-вляє собі, в який спосіб він може сплачувати: місячно, квартално, піврічно або річно. Если хоче виплачувати місячно, то контракт робить ся з таким застереже-нем: Купуючий не мусить до двох місяців навіть повідомляти, чому не прислав (не приніс) своєї рати; если би не міг і по двох місяцях, то мусить повідомити Компанію і подати причину. В той час Компанія дає пільгу і чекає далі. Хто за-купить і вложит задатку на 5 акрів 100 доларів, а вразі його смерті, то хотьби він ані одної рати не заплатив, то його спадкоємці без жадної доплати дістають

РОДИМЦІ! ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ СКАЖІТЬ!

Телефон Orchard 6085

Час попірати своїх земляків, а не ворогів нашого народу. Загляньте у вільній хвилі до моєї канцелярії побіч руської церкви, а переконаєтесь, що знайдете там поміч і пораду у всіляких кло-

потах і справах старокраєвих судових, масткових і військових. — Если хто з Вас має процес в краю, або хоче стягнути гроші від свого довжника в краю; хто має справу спадкову або хоче продати або купити ґрунт в старім краю — то знайде у мене совістну, фахову і дешеву пораду і поміч. Крім того продаю шифарти на всі найліпші лінії і найтанше. До краю від 23 до 27 доларів, з краю до 28 дол.

Також продам фарми, доми і лоти в найлутших місцях по найдешевших цінах. — Порада безплатно. На листи відповідає ся відворотно.

H. CZARNECKI, 30 E. 7th Str., NEW YORK CITY.

РУСЬКИЙ ЛІКАР

Доктор СЕМЕН ШУЛЬЦ

39 E. 7th STR. (межи 2-ою а 3-ою евною) NEW YORK, N. Y.

ЛІЧИТЬ ВСЯКІ СЛАБОСТІ ЖІНОЧІ, МУЖЕСЬКІ І ДІТОЧІ.

Найновіші апарати електричні. Пересвітлюване і лічене лучами. Roentgena.

Години ординаційні: від 8-ої до 9-ої рано, від 2-ої до 3-ої по полудни і від 6.30 до 8-ої вечором.

Памятайте адрес: 39 E. 7th St., New York, N. Y.

50 цт. ТИЖНЕВО!

Продаємо говорячі машини Victor і грамофони Columbia до всіх частий Злуч. Стейтів на легкі тижневі сплати по 50 цт., або місячно по \$2 — по найдеш. цінах фабричн.

З кожною машиною посилаємо 5-літню гаранцію на письмі. Недавно отримались ВЕЛИКИЙ ВИБІР найновіших подвійних РЕКОРДІВ по ціні 65 і 75 цт. штука.

Пишіть по наш ілюстрований Каталог. Отворено вечорами і в неділі.

S. BIRNS

117 Second Ave., cor. 7th St., New York, N. Y.

25

Слухайте панове! Не дайте себе висмикувати! Чи знаєте про те, що шифкарти подешевіли? Хто-де до краю, сей нехай не платить бідше як 25 дол. за шифкарту! Тільки належить ся! Тільки ми беремо! Експресові пароходи! Пишіть, тілько до нас! Довідаєте ся правду!!!

ДОЛЯРІВ ШИФКАРТА ДО КРАЮ.

Особі каюти! Домовий харч! Даємо нічліг! Відотбаляємо пакунки! Вирабляємо вільний переїзд через границю! Шукаємо за костюмерами або їх доволити а не висмикувати! Переконайте ся! Платіть заздатку 2.00 дол. або пишіть по інформації.

\$30 дол. ШИФКАРТА З КРАЮ ДО АМЕРИКИ \$30 дол.

А хто хоче за 8 дол. поїхати до краю на найліпших пасажирських шифах? Нехай кожний пише до нас сейчас по висноєні. Адреса:

AMERIKA EUROPE CO., 2 Carlisle Str., New York City. Число телефону 3459 Rector.

Одинокий руський адвокат на цілу Америку.

Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПКА,

полагоджує всі справи американські. Понеже др. Ю. Чупка був адвокатом в Галичині, дитого полагодить Вам найліпше всі справи процесові, спадкові і військові в Галичині, спорядить повномочія, контракти і всі правні документи і перепровадить інтабуляції. — Адреса:

Dr. Julian Czupka,

P. O. 372. 3 N. Main Str., WILKES BARRE, PA LUZERNE CO.

ВСІЛЯКІ СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ

адвокатські, нотаріальні і військові полагоджує дешево з гаранцією іспитований старокраєвий правник. — Адресуйте:

FR. WERNER, 947 Second Ave., New York.

ЖІНКИ! Учїть ся акушерії в нашій школі або у себе в дома. Наука в російській або польській мові. Станьте ся незалежними. Наука триває 3 місяці; по її скінченню видаємо диплом. Адресувати: Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery, 229 E. 14th Street, New York, N. Y.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та пізнати складати свої ощадности в стейтовім Банку на розі вулиці

Carson 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевніших банків, що цілковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажане звіт стейтових контролёрів. Продаємо КОРАБЕЛЬНІ МАРТИ на найліпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по поштовім курсі.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK

COR. 14th & CARSON STS.,

South Side Pittsburgh, Pa.

Н. В. Рот, през., А. П. Міллер, кас.,
Ол. Вучак, урядн. банк.

Д-ра RICHTERA

RAIN-EXPELLER.

Д-ра RICHTERA ВСЕСИЛЬНИЙ ВНІШНИЙ СЕРЕДНИК ПОВИНЕН БУТИ В МЕДИЧНИЙ ШАФЦІ КОЖДОЇ ФАМІЛІІ.

Він проганяє ревматизм, подагру, біль в бедрах та в клубових суставах і невральгію.

Усуває швидко всі болі та затверділости суставів і м'яснів. Знаменитий на вивихнення, хромість і стовчєня.

Скорий лік на простуду, інфлюенцу, біль горла, затамоване віддиху або тяжке віддиханє.

Не дайте ся ошукати. Правдивий находит ся в представленім тут пуделку. По 25 центів і по 50 центів флашинка в аптиках.

F. Ad. Richter & Co.

American House, 74-80 Washington Str.,
NEW YORK, N. Y.

ПАПІРОСИ „НЕВО“
МОЖУТЬ ВДОВОЛИТИ
КОЖДУ НАЦІОНАЛЬНІСТЬ.

Богато курців, які привикли до курєня папіросів європейського виробу, заповняють з усею рішучістю, що нові папіроси „НЕВО“ їм найліпше смакують, бо вони зроблені з найліпшого турецького тютюну і визначають ся такими прикметами, яких інші роди папіросів зовсім не мають.

NEVO CIGARETTES

Гатунок, що вдовольє найвибагливіших курців. — Зроблений з найлучшого сорта турецьких тютюнів, яким одушевляють ся всі курці.

Чудові сатинові НЕСПОДІВАНКИ.

Одна з ряду королів. Індійнів і прапорів в кождім пуделку

10 за 5 центів.
У всіх торговців.
Купіть одно пуделко і переконайтесь.
Сатинові пташки і цвітки дають гарні обравки.

P. LORILLARD CO.

R. J. Glick

Агент асєкураційний від огня.

Офіс находит ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING

SHAMOKIN, PA.

ФОНОГРАФИ на легкі сплати!

Продаємо всюди по Америці на тижневі сплати по 50 центів і \$1.00 після вайтаншої ціни.

ПРАВДИВІ РУСЬКІ, ПОЛЬСЬКІ
І ЧЕСЬКІ РЕКОРДИ

Каталог висилаєть ся кождому
...даром...

International Phonograph Co.,
196 F. Houston St., Dept. 2, NEW YORK.

ТЕПЛО І
ВИГОДА
ЗА КІЛЬКА
ЦЕНТІВ
ДЕННО.

The PERFECTION SMOKELESS OIL HEATER

держить дім тепло й вигідно у студєні дні, коли звичайна теплота не є вистарчаюча. Він є економічний, бо опалюєть ся оливою, що є найдешевшим опалом.

Необхідний там, де є дома діти або старі люди. Кождий дім має з него пожиток.

Переносить ся легко в одній кімнаті до другої, а через те можете мати тепло, коли хочете і де хочете. Оздобний. Необхідний. Вистарчає на довгі роки. До купи вводи у всіх продавців.

STANDARD OIL COMPANY

Newark, N. J.

(Incorporated in New Jersey)

Baltimore, Md.

Найвисше забезпечєне \$100,000.00

Читайте з увагою! Не дайте дурити ся агентам крикливою і брєхливою рекламою. Як вам хто говорить, що ручить за се або те, то ви запитайте цїгана, чим він ручить і де його зарука? Відігальний Агент і банкір складає заруку в державну касу. Зави повірте кому свій грїм, чи то до перехованя, чи переслани до старого краю, поперед переконайте ся, чим і як хто ручить за ваш тяжко запрацьований грїм. Я вложив в державний касі як заруку для вас

СТО ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.

Тому тимте, що треба уникати непевних банкірів. До ваших послуг є Той старий, опитний Агент, який висидяє 100 корон за \$20.43, 200 корон за \$40.85, 500 корон за \$102.00, 1000 корон за \$204.00. Продає шифкарти до Європи і до Америки, робить контракти, повновласть та полагоджує військові справи, а усе те робить

дешево, совісно і точно.

Пишіть по подробиці курєру і ціни шифкарт.

Відповідаю відворотною поштою, а вську пораду даю безплатно.

HENRY J. SCHNITZER

141 Washington St., New York.

Найвисше забезпечєне \$100,000.00

ПОДЯКА.

Я Текля Ткач, член. від. 241 Р. Н. С., в Ньюарк, Н. Дж., складаю сердечну подяку Головному Урядови Р. Н. Союзу, а відтак і пл. Делегатам, за скоре виплачене мені \$200.00 надзвичайної допомоги, ухвалені ХІІ. Гол. Конвенцією Р. Н. Союзу в Вілксбері, Па. — 3 по-важанем, Текля Ткач.

ПОДЯКА.

Слава Ісусу Христу!
Чесні Союзівці! Я низше підписаний, член Р. Н. С. від. 106, в Шікаго, Іл., складаю сердечну подяку Ви. Головному Урядникам нашої організації і всім П. Т. Делегатам ХІІ. Гол. Конвенції Р. Н. С. за ласкаву допомогу в квітні \$100.00, яка мені у моїх скрутних положеннях дуже пригодилася. Най Господь Бог благословить всіх членів нашої дорогої організації і найхоронить кожного від якогонебудь нещастя! Брати і Сестри! Горніть ся до Р. Н. Союзу, бо він дає за бідних своїх членів і не дає їм в нужді загинати. Мене Р. Н. Союз підпоміг в біді, то певно і другим допоможе. Лиш записуйте ся всі у його члени, а тоді можете безпечно класти ся до ліжка по своїй важкій щоденній праці!

Йосиф Коцовський.

ЛІЧЕННЯ КАТАРУ.

Катар є запаленням слизової оболонки, споводованим різними причинами, а найчастішим певним подразненням, що збільшає наплив флегми або соків жолудка. В катарі жолудка іритация є спричинена невідповідною дією, алко-голізмом або перестудою. Лічення є дуже просте. Переповнені органи травлення повинні бути найперше вичищені Трі-нера Американським Еліксиром Гірко-го Вина, відтак повинні одержати ціл-ковитий відпочинок. Сей середник дасть нову силу органам так, що вони по кіль-кох днях сповнять-муть своє дійство як і перешне.

Не тільки в тій хворобі, але в кож-дній іншій недугі жолудка і внутрен-ностей, в кожній недиспозиції перед і по їді, як приміром утраті апетиту, ква-сним відбиванню, слабости, нудности, вонітах, вітрах, болю голови, затвер-дженню, сей середник принесе швидку пільгу. По всіх друґеторах.

JOS. TRINER,
1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago. Ill.

ДАРОМ

для кожного, хто пришле своє ім'я і адресу вишлемо гарну ілюстровану книжочку для подорожних, друковану по словацьки.

Пишіть сейчас до:

Cunard Steamship Company

Dept. S.

21-24 State St., New York, N. Y.

Хочеш

знати де і як можна купити добру ФАРМУ дешево, близь-но міста, пиши до свого краяна. Порада безплатно устно або листов-но. Пишіть на адресу:

D. KUDLIK,

261 Central Ave., Norwich, Conn.

ДАРМО!

Фонограф, мужеську або дамську годин-ну, годинник столовий з музикою, гармо-нію, машину до писання, сервіс — если хо-чете дістати цілком дармо як дарунко, пи-шіть сейчас по безплатній інформації, залу-чаючи марку на відповідь.

ENGLISH-ASIATIC TOBACCO CO.,

Dept. A. 26, 115 E. 7th St., New York City.

Проч зі смутком!

Веселі свята буде мати той, хто спрова-дить собі наш красний ГРАМОФОН Даємо на виплату по 10 цнт денно

Если зобов'язете ся платити 10 цнт. денно, то пішлемо Вам на кредит дуже гарний ГРАМОФОН ПЛИТОВИЙ враз з 16 рекордами (32 кусники) всіляких пісень, вальців, польок, мазурів, маршів і т. д., які собі самі виберете. Доброту наших грамофонів гарантуємо кож-дому на письмі. МАЄМО НОВІ СПЕЦІАЛЬНІ РЕКОРДИ-РУСЬКІ, як також КОЛЯДИ і МУ-ЗИКИ НА РІЗДВО. Пишіть сейчас по каталоги і інформації, залучаючи марки (стемпси) на пересилку до:

LIBERTY COMMERCIAL CO., 343 E. 9 Str., New York, N. Y.

ПОДЯКА ДЛЯ LIBERTY COMMERCIAL CO.

Поважані Панове!

Грамофон враз з рекордами я отримав і дуже мені подобав ся. Жлчу Вам з цілого сер-ця, аби есте як найбільше тих грамофонів продали, бо то суть найліпші і найгарніші, які я видів. Широ жичливий костюмер

J. KWOLEK, 99-S St., Pittsburgh, Pa.

ТЕПЕР МАЄТЕ НАГОДУ КУПИТИ \$26.00 ЗОЛОТУ ГОДИНКУ ЗА \$10.90 ГОТІВКОЮ.

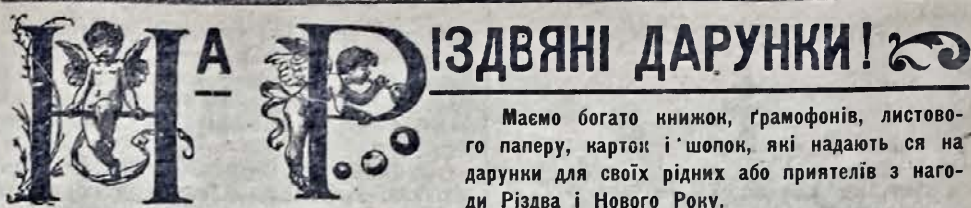
14K. Solid Gold filled з 17 каменями, Waltham осередок. Ніяка в світі компанія не дала ніколи такої нагоди. Робимо се для того, щоб познакомитись з Вами і щоб Ви опісля пору-чили нас своїм приятелям. Декотрі з Вас розуміють ся на ці-ні годинок і знають наше знамените предложение. Памятайте, що ся з 17 марками Waltham годинка є також adjusted, quick train, straight lines escapement, exposed pallet, compensating balance, Birgurt hair spring, hardened and tempered in form, patent micrometric regulator. Накручуєсь автоматично і їде докладно.

14K. Solid Gold filled окладинки, подвійні, гравіровані в най-гарніших взорах. Фабрична 20-літня гваранція знаходить ся при кожній годинці. Спитайтесь купців у Вашім місті про ціну сих годинок, однак скажіть їм усе те, що тут пишемо. Вони напевно скажуть Вам ціну \$26.00.

Наша ціна для Вас є тепер \$10.90. Ми не приймемо замо-влення від скеларів з годинниками ані від агентів за сю ціну. Пришліть нам з гори 25 цнт. (почтовими марками) і подайте число 75, а ми вишлемо сю го-динку до експресового офісу у Вашім місті і дамо їм поручення, щоб дозволили Вам оглянути сю годинку, а наоми вона Вам подобаєсь, заплатіть в експресовім офісі \$10.65, і возьміть со-бі годинку. Если-ж пришлете нам з гори цілу належитість т. є. \$10.90, ми дамо Вам в дарун-ку \$3.00 гарний золотий ланцюшок, гварантований на 5 літ. Не обавляйтесь висилати наперед грошей, бо наша фірма є великою і певною, а в случаю невдоволення звертаємо кождому гроші. Ся нагода буде лиш через короткий час, тому не відкладайте замовлень.

DEALERS WHOLESALE CO.,

4 East 27th Street, Dept. 182, New York.

Маємо багато книжок, грамофонів, листово-го паперу, картон і шопок, які надають ся на дарунки для своїх рідних або приятелів з наго-ди Різдва і Нового Року.

Шопка Н-р. 8. = Гльорія ШОПКИ (ВЕРТЕПИ)

Чи може мати християнська родина ЩОСЬ КРАЩОГО на Різдво — як ВЕРТЕП?
Н-р 1. 6x7 цалів15
Н-р 2. 7x8 "25
Н-р 3. 9x10 "40
Н-р 4. 12x9 "50
Н-р 5. 12x16 "75
Н-р 6. 14x16 " \$1.00
Н-р 7. з ангелами 1.25
Н-р 8. 22x20 цалів 2.50

Чудові картини на Різдво Христове, з о-бразами цілої історії Різдства Хри-стового. — Штука 5 ц., дозен 50 ц.
Шопка на почтових картках дуже гарно ви-кінчена. — Штука 10 ц., 3 за 25 ц.
Звичайні дешеві картини на Різдво, дозен 25 ц.
Листовий папір з желанями на Різдво і на Но-вий Рік. — Дозен з конвертами 30 ц.

* КОЛЯДИ *

Христос родив ся (з нотами в 2-х частях) 60
Коляди або пісні на Різдво Христове 15
Коляди і щедрівки 20
Коляди (нове повне видане з нотами) 15
Kantyczki, Kolędy i Pastorałki 75
Kantyczka, zbiór kolęd 25

Найкращим дарунком в книжках

• такі:

Путь Паломника із сего світа на будучий світ 75 ц.
Велика Біблія 1073 сторін в гарній шкіряній оправі \$2.50. — Така сама оправлена в полотно \$1.25.
Житє Сьвятих \$5.00
Біблія Стар. і Нов. Завіта з обр. \$4.00

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Написана нашим професором найвисшої школи Мих. Грушевським. Книжка КОНЕЧ-НА-для кожного, хто лише хоче дізнати ся хто ми, чий сини, ним й защо закуті, ним й защо прибиті, ним й защо прогнані в студену На-наду. Книжка ся має до 500 сторін друку, 300 історичних образків і мап, а коштує бро-шурована \$2.00, а гарно оправлена \$2.75.

НОВІСТЬ! НА ДОВГІ ВЕЧЕРИ. НОВІСТЬ!

Товариська Забава

в питаннях і відповідях на 50 картонах з поу-ченням на двох картонах.
Дуже займаюча гра для молодих і старих при всякій нагоді. — Ціна 25 ц.

„КОБЗАР“

Тараса Шевченка 60 цт., з образками \$1.00.

RUSKA KNYHARNIA

850 Main St., Winnipeg, Man., Can.

1000 мужеських годинників.

Для реклами по зниженій ціні!

Гарний мужеський або жіночий, позолочува-ний 14 каратовим золотом (gold filled) годин-ник, о потрібних окладинках та гарантований на 20 літ. — Кожний годинник є чудово гравіро-ваний і має найліпший механізм о 15 каменях точно урегульований і їде на мінуту. — До го-динника додаємо зовсім даром гарний, гаранто-ваний ланцюшок з дармовісом і плюшовий фу-терал; до дамського, ланцюшок дамський і плю-шовий футерал. — Годинники ті продають ся всюди в ціні по \$24.00 до \$30.00. Ми даємо кождому по зниженій ціні, бо всего лиш за \$8.00, словами: за всім долярів готівкою. Ро-

1000 жіночих годинників.

бимо се тільки для реклами нашої фірми, бо знаємо дуже добре, що хто купить у нас один годинник, то сейчас пішле до нас хоть з 10 костюмерів. — Пришліть \$1.00 задатку моні ор-дером або в реджістрованім листі, а ми по одержаню задатку вишлемо Вам сейчас годинник з ланцюшком і дармовісом. Решту то є \$7.00 доплатите при відборі годинника. — ХТОБ не був вдоволенний з годинника може по 30 днях проби звернути нам годинник, а дістане гроші назад.

Columbia Watch Co., 223 E. 11 St., New York, N. Y.

Заложений 1882 року — існує понад 30 літ.

Чи Ви посилаєте гроші до Старого краю?

Найвигідніше посилати гроші до краю через сей довго існуючий, багатий, Дім Банковий. Се є безпечний, скорий і дешевий спосіб. Посилаємо міліони доларів для Ваших Родимців. Остаємо під наглядом Контрольного Департаменту Стейту Нью Йорк. Се дає запоруку, що всякі справи полагоджують ся безпечно.

Приймаєсь гроші до щадниць.

D300

Продаємо карти корабельні до і з Європи на найвигідніші лінії корабельні.

Вимінюємо гроші по дуже низьким курсі.

Полагоджуємо всякі справи нотаріальні і легалізуємо через конзуля. Коленуємо спадки і довги.

Пишіть до нас а ми подамо Вам всяні пояснення.

Перший російський банковий дім
HUGO LEDERER.

55 Avenue B, Corner 4th St.,

New York City.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ.

Стефан Зіґа, член від. 24. Вступив до Р. Н. Союзу 19. цвітня 1903 р. Походив з села Нагіда, столиці абауської, Угорщина. Помер на сухоті 6. листопада с. р.

Михайло Пискорин (стар.), член від. 46. Вступив до Р. Н. Союзу 30. листопада 1910 р. Походив з села Ломна, столиці земліської, Угорщина. Помер на серцеву недугу 13. листопада с. р.

Петро Горощан, член від. 68. Вступив до Р. Н. Союзу 31. грудня 1903 р. Походив з села Мантв, пов. горлицького, Галичина. Помер на серцеву недугу 2. листопада с. р.

Людвиг Возняк, член від. 94. Вступив до Р. Н. Союзу 23. листопада 1906 р. Походив з села Поднебіє, пов. Кросно, Галичина. Зістав убитий в роботі 8. листопада с. р.

Михайло Дотпа, член від. 99. Вступив до Р. Н. Союзу 21. січня 1912 р. Походив з села Таутова, пов. Бережани, Галичина. Зістав убитий в роботі 1. вересня с. р.

Іван Писар, член від. 162. Вступив до Р. Н. Союзу 31. серпня 1912 р. Походив з села Корилівці, пов. Самбір, Галичина. Зістав убитий в роботі 23. листопада с. р.

Юрій Адам, член від. 196. Вступив до Р. Н. Союзу 10. вересня 1908 р. Походив з села Солимос, стол. Унгмеї, Угорщина. Помер на запалення легких 3. листопада с. р.

Вікторія Келер, членкиня від. 275. Вступила до Р. Н. Союзу 30. марта 1910 р. Походила з села Любовна, стол. спіської, Угорщина. Померла на сухоті 2. листопада с. р.

Іван Шута, член від. 300. Вступив до Р. Н. Союзу 27. цвітня 1911 р. Походив з села Лодина, пов. Ліско, Галичина. Помер попарений в роботі 20. вересня с. р.

Луць Славич, член від. 300. Вступив до Р. Н. Союзу 30. цвітня 1912 р. Походив з села Шандрівка, пов. Турка, Галичина. Помер попарений в роботі 20. вересня с. р.

Анастасія Мандзиняк, членкиня від. 307. Вступила до Р. Н. Союзу 28. жовтня 1912 р. Походила з села Проніо, пов. Перемишль, Галичина. Померла на сухоті 28. жовтня с. р.

Ілія Сушко, член від. 222. Вступив до Р. Н. Союзу 22. грудня 1910 р. Походив з села Чистогорб, пов. Сянік, Галичина. Помер на водну пухлину 29. листопада с. р.

В. І. П.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. сьв. Кирила і Методія, від. 260, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 22-го грудня с. р., точно о год. 2-йї полудни. Кожний член має на тім мітингу явити ся, бо суть важні справи до полагожденя. Буде також вибір нового уряду. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залежності. Неявивший ся член заплатити 50 ц., а урядник \$1.00 кари. — А. Тиханевич, пред.; А. Франчишин, кас.; І. Грабець, секр.

ДІТРОЙТ, МІЧ. Бр. сьв. О. Николая, від. 175, звиває всіх своїх членів, щоби дня 21-го грудня с. р., точно о год. 8-мій в вечер, явили ся на мітинг, на котрім контрольна комісія здасть річне справозданє касове, а відтак наступить вибір нового уряду. Буде приймати ся нових членів без вступного до Братства, а до Р. Н. Союзу після статута. Неявивший ся член заплатити кару 25 ц., а урядник 50 ц. — І. Грошко, секр.

ЛАНСФОРД, ПА. Бр. Р. Р. Р. Богородиці, від. 16, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 29-го грудня (дец.) с. р. о год. 2-йї полудни в гали під греко-католицькою церквою. Кожний член повинен прийти на сей мітинг і вирівнати свої залежності, бо в противнім разі зістане виключений з Братства і з Р. Н. Союзу. На тім мітингу прочитає ся справозданє касове і буде вибір нового уряду на рік 1913. Неявивший ся член зістане покараний після статута. — І. Полянський, секр.

КІНГСТОН, ПА. Сестр. преп. Меланії, від. 267, повідомляє всі свої членкині, що річний мітинг відбуде ся дня 22-го грудня (дец.) с. р. о год. 2-йї полудни. На тім мітингу буде вибрати ся новий уряд, а нових членкинь буде приймати ся без вступного. Довгуючі членкині мусять вирівнати свої залежності. Неявивши ся сестри заплатити 50 цт., а уряднича \$1.00 кари. — К. Ковальчик, секр.

СПАНГЛЕР, ПА. Бр. Благ. Пр. Богородиці, від. 120, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 22-го грудня с. р. точно о год. 1-шійї полудни. На тім мітингу буде приймати ся нових членів без вступного до Братства а до Р. Н. Союзу після статута. Неявивший ся член заплатити 50 цт., а урядник \$1.00 кари. — М. Белей, секр.

САВТ ФОРК, ПА. Бр. Усп. Пр. Богородиці, від. 189, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 22-го грудня (дец.) с. р. Неявивший ся член зістане укараний після статута. — Уряд.

КАІВЛЕНД, О. Тов. „Зап. Січ“, від. 251, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбуде ся дня 22-го грудня (дец.) с. р. о год. 2-йї полудни в гали під ч. 509 Літерари Аве. На тім мітингу будуть полагоджувати ся дуже важні справи. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залежності, бо в противнім разі зістануть виключені з Товариства і з Р. Н. Союзу. Вибір нового уряду

відбуде ся дня 28-го грудня с. р. Котрий член не вирівнає своїх залежностей, не буде мати права забирати голосу у всяких нарадах. Котрий член не явить ся на сей мітинг, заплатити \$1.00, а урядник \$2.00 кари. — С. Модний, секр.

ДУКЕИН, ПА. Сестр. Покр. Пр. Богородиці, від. 293, повідомляє всі свої членкині, що річний мітинг відбуде ся дня 22-го грудня (дец.) с. р. Кожда сестра має явити ся на тім мітингу, бо будуть важні справи до полагожденя. Неявивши ся членкиня заплатити \$1.00, а уряднича \$2.00 кари. Повідомляє ся також всі сестри, що мітинги відбудути ся будуть кожної четвертої педії в місяцю, під церквою сьв. О. Николая. — Терезія Іван, предс.

СКАТДЕЙЛ, ПА. Бр. сьв. Ів. Хрестителя, від. 36, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 22-го грудня (дец.) с. р. в гали церковній. На тім мітингу буде вибрати ся новий уряд і буде приймати ся нових членів. Неявивший ся член заплатити 50 цт., а урядник \$1.00 кари. — І. Корба, предс.; І. Коваль, кас.; Н. Шмігельський, секр.

ДЕРРИ, ПА. Бр. сьв. Ів. Хрестителя, від. 227, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбуде ся дня 22-го грудня (дец.) с. р. На неявивших ся членів не накладаємо жадної кари, бо думаємо, що кожний чесний член бодай раз в році повинен прийти на мітинг. По мітингу відбуде ся красна забава. — В. Баран, предс.; П. Войтович, секр.

НЮ КЕНСІНГТОН, ПА. Бр. сьв. Арх. Михайла, від. 296, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 22-го грудня (дец.) с. р. о год. 1.30 полудни в гали церковній. На тім мітингу кожний член мусять бути присутній, бо буде здавати ся справозданє касове, а відтак наступить вибір нового уряду. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залежності. Неявивший ся член заплатити 50 цт.; а урядник \$1.00 кари. — В. Лабур, заст. предс.; М. Гаречмак, кас.; В. Каліновський, секр.

ФОРД СІТН, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від. 63, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбуде ся дня 22-го грудня (дец.) с. р. точно о год. 1-шійї полудни в гали церковній. На тім мітингу прочитає ся справозданє касове і буде вибір нового уряду. Неявивший ся член зістане укараний після братського статута. — І. Драган, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. сьв. Йосафата, від. 217, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 22. грудня с. р., точно пів до 2-гої, відбуде ся річний мітинг, на котрім контрольна комісія здасть цілірочне справозданє, а відтак наступить вибір нового уряду. Просить ся всіх членів на означений час прибути. Неявивший ся член заплатити кару 50 ц., а урядник \$1.00. На сей мітинг запрошає ся всіх рочестерських Русинів, котрі не належать до нашої організації, бо будемо приймати нових членів за половину вступного до Братства, а до Р. Н. Союзу після статута. — І. Головка, пред.; І. Пастущин, секр.

ШІКАГО, І.М. Бр. сьв. О. Николая, від. 106, повідомляє всіх своїх членів, що четвертий квартальний мітинг відбуде ся в неділю дня 22. грудня (дец.) с. р., точно о годині 1-шійї полудни. На тім мітингу кожний довгуючий член має заплатити свій довг, бо в противнім разі буде суспендований з Братства і з Р. Н. Союзу.

То само Братство буде мати свій річний мітинг в суботу дня 28. грудня (дец.) с. р., точно о годині 7-мійї вечером. На тім мітингу предложит ся справозданє урядників з їх цілірочної діяльності, а контрольна комісія здасть звіт з братських приходів і розходів за рік 1912. По тім наступить вибір нових урядників. На тім мітингу буде приймати ся нових членів без вступного до Братства, а до Р. Н. Союзу після статута. На тих обох мітингах кожний член має явити ся під карою \$1.00, а урядник \$2.00. — А. Курило, предс.; Я. Оленець, кас.; Н. Николишин, секр.

ФОРД СІТН, ПА. Тов. „Зап. Січ“, від. 187, повідомляє всіх своїх місцевих і околичних членів, що річний мітинг відбуде ся дня 22-го грудня с. р. точно о год. 2-йї по полудни. На сім мітингу предложит ся річне справозданє і буде вибрати ся новий уряд. Неявивший ся член буде караний 50 ц., а урядник \$1.00. — Й. Теплий, секр.

КЕНТ, ПА. Бр. сьв. Петра і Павла, від. 299, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбуде ся дня 12. січня 1913 р. в гали п. Лазара Кузми. На тім мітингу буде вибір нових урядників. Кожний член мусять явити ся, а котрий не явить ся, заплатити 50 ц. кари, а урядник \$1.00. Довгуючі члени мусять вирівнати всі свої залежності, бо в противнім разі зістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союзу. — П. Іванюк, предс.; С. Васишин, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Поміч в Чужині“, від. 215, подає до відомості всім своїм членам, що річний мітинг відбуде ся дня 22. грудня с. р., т. є. в неділю, під ч. 431 Іст 6 стр. о годині 2-йїї полудни. На той мітинг повинен кожний член явити ся, бо будуть важні справи до полагожденя, а також буде вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатити 50 ц., а урядник \$1.00 кари. — Х. Корендович, предс.; О. Кучма, кас.; С. Кучма, секр.

РЕЙМІ, ПА. Бр. сьв. Володимира Вел., від. 38, звиває всіх своїх членів, щоби явили ся на річний мітинг, котрий відбуде ся 22-го грудня (дец.) с. р. в парафіяльній гали. Неявивших ся без важної причини покарає ся гривною в сумі \$1.00. — Н. Дуляк, предс.; В. Цап, кас.; Й. Яленко, секр.

БРАВНСВІЛ, ПА. Бр. сьв. П. і П., від. 6, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбуде ся 22. грудня (дец.) с. р. о год. 1-шійї полудни, в гали церковній. На сей мітинг має явити ся кожний член, бо суть важні справи до полагожденя, як також вибір нового уряду. Довгуючі члени мусять вирівнати свої довги, бо в противнім разі зістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союзу. Котрий член на той мітинг не явить ся, заплатити \$1.00, а урядник \$2.00 кари. — М. Бенца, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Богородчани“, від. 233, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітинг відбуде ся дня 21-го грудня (дец.) с. р. очно о год. 8-йїї вечер в Прогрес Касіно, 30 Аве. А. Н. Й. На тім мітингу контрольна комісія здасть справозданє зі стану каси і буде вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатити 50 цт. кари, а урядник \$1.00. Також повідомляє ся всіх Русинів в Нью Йорку, що в місяці грудни буде приймати ся нових членів до Товариства без вступного, а до Р. Н. Союзу після статута. — Д. Квасник, предс.; В. Касік, кас.; І. Мартинець, секр.

РОН, ПА. Бр. сьв. Спаса, від. 29, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбуде ся дня 22. грудня (дец.) с. р. в гали парохіальній на Гров стр. Всі члени мусять на тім мітингу явити ся, бо будуть дуже важні справи до полагожденя. Буде вибір нового уряду і справозданє контрольної комісії. Всі довгуючі члени мусять вирівнати свої довги, бо в противнім разі зістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союзу. Котрий член на тім мітингу не явить ся, заплатити кару 50 ц., а урядник \$1.00. — А. Юрчак, предс.; В. Федак, секр.

ПОРТ БОВІЛЕЙ, ПА. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 22. грудня (дец.) с. р. відбуде ся річний мітинг, на котрім будуть полагоджувати ся дуже важні справи. Всі урядники і контрольна комісія будуть здавати звіт зі своєї цілірочної діяльності, а відтак наступить вибір нового уряду і переданє маскту відділового нововибраним урядникам. Будемо приймати нових членів без вступного до Братства, а до Р. Н. Союзу після статута. Котрий член на тім мітингу не явить ся, заплатити кару \$1.00, а урядник \$2.00. — Д. Цеплій, пр.; І. Каршень, кас.; В. Стецула, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. сьв. Арх. Михайла, від. 14, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 22. грудня (дец.) с. р., о год. пів до першої полудни, відбуде ся в церковній гали річний мітинг, на котрім будуть полагоджувати ся дуже важні справи і буде вибір нового уряду. Котрий член не явить ся на тім мітингу на означений час, заплатити 50 ц. кари, а урядник \$1.00. — С. Курило, предс.; С. Манара, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. сьв. Арх. Михайла, від. 85, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбуде ся дня 22. грудня (дец.) в гали церковній, на Порт Лорел стр. Початок о год. 2-йїї полудни. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залежності, бо в противнім разі будуть виключені з Братства і з Р. Н. Союзу. На сім мітингу будуть ся приймати нових членів до Братства без вступного, а до Р. Н. Союзу після статута. В той сам час буде вибрати ся новий уряд. Неявивший ся член заплатити 25 цт., а урядник \$1.00 кари. — Мх. Мардиняк, предс.; О. Шараварко, секр.

НАЙСТАВН, ПА. Бр. сьв. Володимира, від. 105, повідомляє всіх членів, що річний мітинг відбуде ся 22-го грудня с. р. точно о год. 2-йїї полудни в гали під ч. 4153 Джермантаві Аве. Справозданя урядників. Вибір нового уряду. Неявивший ся член заплатити 50 ц., а урядник \$1.00 кари. — Р. Слободзян, предс.; М. Росолович, секр.

ВОДЕРВІЛТ, Н. Й. Бр. сьв. О. Николая, від. 13, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинг відбуде ся 22. грудня с. р. в церковній галі, зараз по Службі Божій. На мітингу буде полагоджувати ся много важних справ і буде вибирати ся новий уряд на 1913 р. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залежності, щоб уникнути виключеня. На мітингу буде прийматись нових членів після статута і буде організуватись Руський Молодечий Союз. — М. Кравець, предс.; М. Спаяк, кас.; С. Могіла, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. Бр. сьв. Петра і Павла, від. 10, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 29. грудня с. р., точно о год. 2-йїї полудни відбуде ся річний мітинг в німецькій гали під ч. 22 Мейпел стр. На тім мітингу має явити ся кожний член, бо суть важні справи до полагожденя, як також вибір нового уряду. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залежності, бо в противнім разі зістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союзу. Котрий член на тім мітингу не явить ся, заплатити кару 50 ц., а урядник \$1.00.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. сьв. Володимира, від. 162, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 22. грудня (дец.) с. р., в неділю, о год. 2-йїї полудни, в гали церковній. На тім мітингу буде справозданє з діяльності урядників за минувший рік і буде вибір нового уряду на 1913 рік. Довгуючі члени мусять свої довги вирівнати, бо в противнім разі будуть виключені з Братства і з Р. Н. Союзу. На тім мітингу будемо приймати нових членів за половину вступного до Братства, а до Р. Н. Союзу після статута. Неявивший ся член заплатити \$1.00, а урядник \$2.00 кари. — С. Чолій, предс.; П. Демкович, кас.; Ф. Демкович, секретар.

ОБУРН, Н. Й. Тов. „Зап. Січ“, від. 283, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 22. грудня с. р. відбуде ся о год. 2-йїї полудни, в церковній гали річний мітинг, на котрім кожний довгуючий член має вирівнати всі свої залежності, бо в противнім разі зістане виключений з Товариства і з Р. Н. Союзу. На тім мітингу буде вибирати ся новий уряд, а контрольна комісія має сконтролювати масток Товариства і предложити відповідне справозданє. Нових членів буде приймати ся без вступного до Товариства, а до Р. Н. Союзу після статута. Неявивший ся член буде караний після параграфу 80 і 84 товариського статута. — Т. Воробжит, секр.

ПІТСБґРІ, ПА. Бр. сьв. Івана Хрестителя, від. 96, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 22. грудня (дец.) с. р. відбуде ся надзвичайний мітинг, на котрім має полагодити ся одна дуже важна справа. Неявивший ся член заплатити кару 50 ц., а урядник \$1.00. — За Уряд: В. Короней.

ШІКАГО, І.М. Бр. Р. Р. Богородиці, від. 259, повідомляє своїх членів, що річний мітинг відбуде ся в суботу 21. грудня с. р. На той мітинг кожний член обовязаний явити ся, бо буде вибір нового уряду, як також річне справозданє касове. Довгуючі члени мусять свій довг вирівнати до одного цента, бо лише в той спосіб буде можна зробити точне справозданє. Рівночасно дає ся до відома всім Братям Русинам, проживаючим в нашій околиці, що наше Братство буде приймати на сім і на другим мітингу нових членів без вступного. Брати Родиміці Беріть собі примір від других народів і користайте з нагоди. Приступайте до нашого Братства і до Р. Н. Союзу, бо се є найлучша організація для нас Русинів. Вона вже неодному бідакови подала помічну руку і неодній вдові тай нашим сиріткам слези отбєрла. Дялєтого же раз напоминаю Вас, дорогі Брати і Сестри, памятайте на задві колєса тай на свою родину, бо жаден з нас не може сказати, що може стати ся завтра. Уважайте, щоб не було за пізно! — За Уряд: Е. Скородинський, секр.

СПРОСТОВАНЄ.

В „Рекордовім справозданю Р. Н. Союзу“, оголошенім в ч. 50 „Свободи“, є в однім місци надруковано, що член від. 201, Фанок Григорій взяв переступний лист і приступив до від. 207. Помилка лежить в тім, що той член називає ся Фанок Стефан, а не Григорій.

ДО ВСІХ ПП. МІСЦЕВИХ СЕКРЕТАРІВ Р. Н. СОЮЗА.

КАЛЕНДАРІ Р. Н. Союзу на рік 1913-ий

вже на укінченю і небавом будуть розсилати ся по всіх місцевих відділах Р. Н. Союзу. Просить ся всіх місцевих секретарів Р. Н. Союзу, щоб як найскорше виповнили понизку табельку і надіслали її на адресу „Свободи“.

Імя Братства або Товариства

Відділ, число

Післати на адресу секретаря, яка звучить:

.....

.....

Руських календарів приміри.

Словенських календар. прим.

Замітна: Витинок повисший мусять бути потверджені братською печаткою і підписом секретаря. Чим скорше експедиція „Свободи“ його дістане, тим скорше одержить дотичний відділ календарі.

Уряд Р. Н. Союзу.

З ЕВРОПИ ДО АМЕРИКИ.

Сини і дочки всіх європейських націй, що прибувають до сих гостинних берегів, зістануть скорше чи пізніше поглогнені великою американською нацією. Сю ідею зобразив Йосиф Трінер, фабрикант славного Трінера Американського Еліксіру Гіркоґо Вина, на своїм хорощім календарі на 1913 рік. Є там намальовані кораблі, прибуваючі до ньюйорського порту з новими імігрантами. Довкола образу находять ся дівчата різних народностей, а поміж ними в середині остаточний вислід — дівчина-Американка. Примірник сего календаря пішло ся кождому, хто надішло 10 цт. на адресу:

Jos. Triner,
1333—39 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

ПОЛЬСЬКЕ БЮРО ПРАЦІ

потребує дівчат і женщин до фабрики бльавьо Нью Йорку. Початкова платня около \$6.00 тижнево. Офіс і їзда дармо. Голоситись до офісу РИКШІНСЬКОГО,

435 E. 9th St., New York, N. Y.